दरवळ तुझे नि माझे

(त्याच्यावरील प्रीत कवितांचा संग्रह - भाग ५)

रचना

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)

मंजुभारती प्रकाशन

पुणे

दरवळ तुझे नि माझे (त्याच्यावरील प्रीत कवितांचा संग्रह - भाग ५)
रचना : डॉ. मंजूषा कुलकर्णी
(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)
साकेत / २५, जयवंत पालकर मार्ग,
पोद्दार रुग्णालयासमोर वरळी, मुंबई - ४०० ०३०.
भ्रमणध्वनी - ९०८२१६१५२४, ९८२२८३९४९१
Email : drmangushak@gmail.com

कायमस्वरूपी पत्ता : २३१, समर्थ अलंकार, फ्लॅट-२,
कवितांच्या बागेसमोर, ज्योतीनगर,
छत्रपती संभाजीनगर - ४३१ ००५.
प्रकाशक : सौ. उल्का मंगेश कुलकर्णी
मंजुभारती प्रकाशन
'अे' ५०४, महालक्ष्मी पॅलेस,
वेंकटेश शर्विल सोसायटी समोर,
सी.एन.जी. पंपासमोर, पारी कंपनी चौक,
नऱ्हे, पुणे - ४११०४१.

प्रथम आवृत्ती : मार्गशीर्ष शु. ३, शके १९४७
रविवार, दि. २३ नोव्हेंबर, २०२५

अक्षर जुळवणी : सौ. अनिता विनायक भालेराव
क्रिएशन,
जयश्री, १-एन, सेक्टर ए, एन-१,
सिडको, छत्रपती संभाजीनगर - ४३१००३.
भ्रमणध्वनी - ९४२३३ ९६८८१

मुद्रक : स्टार कॉपीयर्स प्रायव्हेट लिमिटेड
कुमठेकर मार्ग, सदाशिव पेठ, पुणे ३०

ISBN : 978-81-988171-1-2
सर्वाधिकार : © लेखिकेच्या स्वाधीन
किंमत : **₹ १५०/-**

सर्व रसिकवरांना
सादर समर्पण...

मनोगत

प्रेम... या एका शब्दात किती जग सामावलेले आहे! ते बोलले की, जगण्याच्या प्रत्येक कोपऱ्यातून सुगंध उसळतो कधी जाईचा, कधी चाफ्याचा, कधी ओलसर मातीचा, तर कधी विरहाचा.

'दरवळ तुझे नि माझे' या माझ्या काव्यसंग्रहाचा जन्म हाच त्या गंधातून झाला आहे. ज्या गंधात त्याचं अस्तित्व आणि माझं अस्तित्व एकरूप होतं. ही प्रेमकविता म्हणजे माझ्या मनातील सुगंधी हळवेपणाचा प्रवास आहे. प्रेम हे कधी मृदू असतं, कधी खट्याळ; कधी आत्म्याला स्पर्शून जाणारं, तर कधी न बोलताही बरंच काही सांगणारं. या कवितांमधून मी 'ती' स्त्री लिहिली आहे जी प्रेमात हरवते, सापडते, उमलते, आणि नंतर स्वतःच्या अस्तित्वाला ओळखते.

प्रेमाला आपण कितीही शब्दांत गुंफलं, तरी ते अखेर 'शब्दांपलीकडचं' ठरतं. म्हणूनच या कवितांमध्ये मी शब्दांना जणू दरवळ बनवलं आहे तुझं नि माझं असं काही वेगळं नाही, तीच एक सामायिक गंधकथा आहे. या संग्रहातील प्रत्येक कविता म्हणजे त्या नात्याचा एक सुगंधी श्वास. काही कविता हलक्या उन्हातल्या पावसासारख्या, काही संध्याकाळच्या शांततेत विरघळणाऱ्या, तर काही नव्या पहाटेच्या ओलसर भावनांनी न्हालेल्या.

जेव्हा मी 'दरवळ तुझे नि माझे' लिहायला सुरुवात केली, तेव्हा मनात ना कोणतं ठरवलेलं प्रेम होतं, ना कोणतं ठरवलेलं विरहगीत. फक्त एक भावना होती प्रेमाची, जी नात्याच्या प्रत्येक स्पर्शात श्वास घेत होती. कधी एखाद्या नजरेतून उमटलेली ओळ कविता झाली, तर कधी एक विरहाचा नि:श्वास अक्षरात उतरला. कधी हातातला चहा थंड होत गेला, पण मनातल्या आठवणी उबदार राहिल्या. अशा कितीतरी क्षणांमधून ही अक्षरं साकारली.

मी या कवितांना लिहिताना कुणा 'त्याचं' चेहरं समोर ठेवला नाही पण प्रत्येक शब्दात त्याचं अस्तित्व जाणवलं. कारण प्रेम हे एखाद्या व्यक्तीपुरतं मर्यादित नसतं ते एक भावविश्व असतं, जे आपल्या आत सतत वाहत राहतं. कधी ते स्वरात उमटतं, कधी नजरेतून बोलतं, आणि कधी अश्रूंनी व्यक्त होतं. या

सगळ्या क्षणांना मी कवितेच्या ओळींत टिपलं, आणि त्या ओळींनी एक सुगंधी मार्ग तयार केला 'दरवळ तुझे नि माझे'.

प्रेमकविता लिहिणं म्हणजे स्वतःला उघडं करणं. अंतर्मनातील प्रत्येक थर, प्रत्येक वेदना, प्रत्येक हळवा क्षण सगळं अक्षरात उलगडतं. या प्रवासात मी माझ्या मनाचंही पुन्हा नव्यानं दर्शन घेतलं. प्रेमाने मला शिकवलं प्रेम म्हणजे फक्त मिळवणं नाही, तर समजून घेणं, स्वीकारणं आणि मुक्त करणं. जेव्हा आपण कुणाला पूर्णपणे समजून घेतो, तेव्हा ते आपल्यात मिसळतात आणि मग ती माणसं जरी लांब गेली, तरी त्यांच्या आठवणी आपल्याच्या श्वासांत कायम दरवळत राहतात.

या कवितांमधून मी 'ती' स्त्री लिहिली आहे. जी प्रेमात कोवळं होत असतानाही अंतर्बळाने ओथंबलेली आहे. ती रुसते, हसते, गप्प राहते, कधी मनातल्या मनात त्याच्याशी बोलते, तर कधी फक्त त्याच्या अस्तित्वाला जाणवते. ती जशी आहे, तशीच सुंदर आहे. कारण तिच्या मनातील प्रत्येक लहरीत प्रेमाची चाहूल आहे. प्रत्येक ओळीत एक 'त्याचं' अस्तित्व आहे कधी हळवं, कधी उत्कट, कधी शांत.

'दरवळ तुझे नि माझे' हा शीर्षकच या संग्रहाचं सार सांगतो. हा 'दरवळ' म्हणजे फक्त प्रेमाचा सुवास नाही; तो दोन मनांच्या संवादाचा, दोन आत्म्यांच्या स्पंदनांचा गंध आहे. या कवितांमध्ये तुझं-माझं असं वेगळं काही नाही. ही एक संयुक्त भावना आहे जिथे 'मी' आणि 'तू' यांच्या मध्ये एक सामायिक श्वास आहे. कधी ती नाती टिकवते, कधी नाती विरघळवते, पण शेवटी ती प्रेमाच्या निखळ सत्याशी आपल्याला जोडते.

कविता लिहिताना माझं मन अनेकदा एका पावलावर थांबलं. कारण प्रेमकविता म्हणजे फक्त शब्द नव्हे, तर अनुभवाचं साक्षात रूप. त्यात अतिशय हळवा गंध आहे, जो लिहितानाच मनात पसरतो. कविता पूर्ण झाली की वाटतं आता ती माझी राहिलीच नाही. ती त्या प्रत्येकाच्या मनात आपलं स्थान घेते, ज्याच्या मनात प्रेमाचं एखादं कोपरा अजूनही ओलसर आहे. काही कवितांमध्ये ओढ आहे, काहींमध्ये विरह. काहींमध्ये तृप्ततेचा निवांत श्वास आहे, तर काहींमध्ये अश्रूंतली स्मितरेषा. प्रेमाचं रूप बदलतं, पण त्याची भावना तशीच राहते. त्या प्रत्येक भावनेला मी अक्षरात कोरलं आणि ती अक्षरं, वाचकांच्या

मनात दरवळत राहोत, हीच अपेक्षा. हा संग्रह वाचताना जर एखादी ओळ तुमच्या मनात हलकेच थबकली, जर एखाद्या शब्दात तुमच्या स्वतःच्या आठवणी उमटल्या, जर एखादं पान उलटताना तुम्हाला 'तो' किंवा 'ती' आठवले, तर माझं लेखन यशस्वी झालं असं मला वाटेल. कारण प्रेम हे शेवटी अनुभवायचं असतं सांगायचं नाही. प्रेमाला आपण अनेक नावं देतो ओढ, स्नेह, माया, हुरहूर, चाहूल पण या प्रत्येक शब्दामागे एकच भावना दडलेली असते अस्तित्वाची पूर्णता. प्रेम म्हणजे कुणाकडे झुकणं नव्हे; ते म्हणजे स्वतःतल्या रिकाम्या जागा भरून काढणं. या कवितांनी मला त्या जागा भरून दिल्या आणि म्हणूनच हा संग्रह माझ्यासाठी एक आत्मप्रवास आहे.

'दरवळ तुझे नि माझे' ही माझ्या मनातील सुगंधी नाळ आहे. ही कविता फक्त माझ्या मनातली नाही, ती त्या प्रत्येक स्त्रीच्या मनातली आहे. जिने कधी कुणावर मनापासून प्रेम केलंय, आणि तरीही स्वतःचं अस्तित्व जपलंय. या संग्रहातील प्रत्येक ओळ, प्रत्येक शब्द, माझ्या मनाच्या गाभ्यातून उमटलेला आहे. हे लेखन मी फुलवलं नाही ते स्वतःहून उमटलं आणि म्हणूनच ते शुद्ध आहे, सत्य आहे, प्रेमासारखं नैसर्गिक आहे.

वाचक म्हणून तुम्ही जेव्हा या कवितांमध्ये शिराल, तेव्हा कदाचित तुम्हाला तुमचं स्वतःचं प्रेम कुठेतरी सापडेल. कदाचित एखाद्या ओळीत तुम्ही पुन्हा कुणाच्या डोळ्यांत पाहाल किंवा कदाचित एखाद्या श्वासात तुम्ही स्वतःला नव्यानं ओळखाल. तेव्हाच या कवितांचा दरवळ पूर्ण होईल . कारण तो दरवळ 'तुझा नि माझा' जसा तसाच आपला सगळ्यांचा आहे.

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

प्रस्तावना

प्रेमाचा सुगंध असतो, पण त्याला रंग नसतो. तो नजरेतून झिरपतो, शब्दांतून वाहतो, आणि शेवटी मनात स्थिरावतो. त्या सुगंधाचं नावच 'दरवळ तुझे नि माझे.' ही दरवळ म्हणजे दोन मनांची, दोन आत्म्यांची, आणि दोन नजरेतील निःशब्द संवादाची एक हळुवार कहाणी.

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांच्या या कवितासंग्रहात तो सुगंध शब्दांत उतरला आहे मृदू, लाजरा, पण अतिशय प्रामाणिक. या कवितांचा गाभा म्हणजे तिचं मन आणि त्याचं प्रतिबिंब. या कवितांमध्ये कुठे प्रेमाचा गाजावाजा नाही, कुठे त्याची आरोळी नाही, तर आहे फक्त एक शांत स्पंदन जे प्रत्येक ओळीतून जाणवतं. प्रेम ही गोष्ट शब्दांनी सांगता येत नाही ती फक्त जाणवते आणि ह्या संग्रहातली प्रत्येक कविता ही जाणिवेची कविता आहे. कधी ती पहिल्या भेटीच्या थरथरत्या क्षणाची आहे, कधी विरहाच्या शांत तक्रारीची, कधी एखाद्या आठवणीच्या ओलसर किनाऱ्यावर बसलेली, तर कधी अनामिक आनंदाने उजळून गेलेली.

'दरवळ तुझे नि माझे' हा संग्रह म्हणजे एका स्त्रीमनाचा प्रेमाशी चाललेला आत्मसंवाद आहे. ती प्रेमात हरवलेली नाही, ती प्रेमात उमललेली आहे. ती प्रेम मागत नाही, ती प्रेम देते. तिचं प्रेम हे नात्याच्या सीमांत अडकलेलं नाही ते मनाच्या स्पंदनात आहे. ती प्रेमात स्वतःला हरवते, पण त्याच वेळी स्वतःलाच सापडते. हीच या कवितांची अद्भुत वैशिष्ट्य आहे. प्रेमकविता लिहिणं सोपं नाही. कारण प्रेमाचा प्रत्येक शब्द वापरून झालाय 'नजरेत', 'मनात', 'अंतरात', 'ओठांवर', 'स्पर्शात'. पण मंजूषा कुलकर्णी यांनी या जुन्या शब्दांनाही एक नवा श्वास दिला आहे. त्यांच्या कवितांमध्ये 'मी' आणि 'तू' हे फक्त दोन पात्र नाहीत, ते दोन आत्मे आहेत एकाच ध्वनीवर थरथरणारे. त्यांच्या कवितांमधील 'तो' कधी स्पष्ट दिसतो, कधी धूसर आणि 'ती' त्याच्या प्रत्येक अस्तित्वात विरघळलेली

जाणवते. त्यांच्या कवितेत एक सुगंध आहे आठवणींचा. तो सुगंध केवळ शब्दांचा नाही, तर भावनेचा आहे. कधी तो सकाळच्या दवबिंदूसारखा हलका वाटतो, कधी जुन्या पावसाच्या थेंबासारखा ओलसर. कधी त्यात गंध आहे पहिल्या भेटीचा, तर कधी विरहाच्या काळोखात उजळणाऱ्या आठवणींचा.

या संग्रहातील प्रेम म्हणजे 'प्रेमकहाणी' नव्हे ती प्रेमानुभवाची भाषा आहे. ती बोलकी आहे, पण न बोलणाऱ्या नजरेइतकी गहिरी. तिच्यात शब्द कमी आहेत, पण भावना खूप आहेत. एखादी कविता वाचली की मनाला जाणवतं 'ही तर माझीच कथा आहे, फक्त तीने शब्द दिलेत.'

'दरवळ तुझे नि माझे' वाचताना आपण ज्या भावविश्वात प्रवेश करतो, ते जग कोवळं आहे, मोकळं आहे, आणि अत्यंत आत्मीय आहे. या कवितांमध्ये प्रेम केवळ 'संबंध' म्हणून नाही ते अस्तित्वाचा श्वास म्हणून येतं. जणू प्रेमाशिवाय जगणं म्हणजे मनाशिवाय शरीर. ही कवयित्री त्या श्वासाचं महत्त्व जाणते आणि म्हणूनच तिच्या ओळी वाचकाला स्पर्श करतात.

कवितांमधील तिची भाषा एकदम साधी आहे पण त्या साधेपणातच सौंदर्य आहे. ती कोणताही दांभिकपणा करत नाही. ती जशी जगते, तशी लिहिते. कधी एखाद्या प्रियाच्या आठवणीने डोळे ओलावतात, तर कधी त्याच आठवणीवर ओठांवर हास्य येतं. प्रेम म्हणजे असंच असतं ना थोडं रडणं, थोडं हसणं, आणि मधे मधे शब्दांमधून उमटणारी निःशब्द हाक.

या संग्रहात एक गोष्ट स्पष्ट जाणवते ही स्त्री अपूर्णततेही पूर्णता शोधते. तिला प्रेमाचं 'परिणाम' हवं नाही, तिला त्याचं 'अस्तित्व' पुरेसं वाटतं. किती सुंदर तत्त्व आहे ना हे? कारण खऱ्या प्रेमात अपेक्षा नसतात, फक्त अनुभूती असते. आणि त्या अनुभूतीचा सुगंध म्हणजे 'दरवळ तुझे नि माझे'.

या कवितांची शैली कधी विंदांच्या भावक शब्दांसारखी भासते, कधी नासिफडकांच्या ओघवत्या आत्मस्पर्शी लयीसारखी. कधी वा.पु. काळ्यांच्या कथांप्रमाणे साधी, पण गहिरा अर्थ सांगणारी. पण तरीही मंजूषा यांच्या लेखणीत स्वतःचा स्वतंत्र रंग आहे तो म्हणजे संवेदनांचा रंग. ती प्रेमाला केवळ 'भावना' म्हणून नाही, तर 'जीवनाची परिपूर्णता' म्हणून पाहते.

कवितांमध्ये एक नाजूक गंध आहे कधी चाफ्याचा, कधी मोगऱ्याचा आणि कधी त्या प्रियाच्या नावाचा. कवयित्री त्या सुगंधात रमते, पण त्यात हरवत नाही.

ती त्याला ओळखते, त्याचं मोल जाणते आणि त्याचं 'शब्दांमधील अस्तित्व' जपते.

'दरवळ तुझे नि माझे' हा संग्रह म्हणजे प्रेमकवितांचा पुन्हा एकदा सन्मान आहे. आजच्या वेगवान जगात, जिथे नातं एका क्लिकइतकं लहान झालं आहे, तिथे या कवितांमध्ये अजूनही त्या जुन्या काळातील प्रेमाचा गंध आहे जे हळूहळू उमलतं, शांतपणे झिरपतं, आणि मनात राहून जातं. या कवितांमध्ये प्रेम 'घडतं', पण कधीही 'संपत' नाही.

डॉ. मंजूषा यांच्या लेखणीने प्रेमाला पुन्हा एकदा माणूसपणाचं रूप दिलं आहे. ती प्रेमाला केवळ दोन व्यक्तींचं नातं म्हणून नाही, तर दोन आत्म्यांमधला संवाद म्हणून बघते. ती प्रेमाचं गाणं गाते, पण त्यात विरहाचं सूरही लपलेले असतात. ती म्हणते 'प्रेम फुलासारखं, पण काट्याशिवाय नाही. पण तरीही फुलाचं सौंदर्य त्या काट्यांमुळेच टिकतं.'

या संग्रहातील कवितांनी मनाला स्पर्श करावा असं नाही, त्या तर मनात राहतात. वाचून संपल्यावरही त्यांच्या ओळी मनात दरवळत राहतात, जशी एखाद्या प्रिय व्यक्तीच्या भेटीनंतर तिचा गंध राहतो.

'दरवळ तुझे नि माझे' हा संग्रह म्हणजे शब्दांच्या पलीकडचा अनुभव आहे. तो केवळ प्रेमकवितांचा संग्रह नाही तो प्रत्येक वाचकाच्या मनातील गुपित गाणं आहे. जे आपण नेहमी स्वतःसाठी जपतो, पण उच्चारत नाही. मंजूषा यांनी त्या न उच्चारलेल्या भावनांना शब्द दिलेत आणि म्हणूनच या कविता 'आपल्याच' वाटतात.

सौ. जयश्री अकोलकर
छत्रपती संभाजीनगर

अनुक्रमणिका

१) येईल अंतःकरणा भरती ... १५
२) तुझं माझं आभाळ ... १६
३) तुझीच संगिनी
साथी प्रिया ... १७
४) जग उगाच वाटे सुंदर ... १८
५) नवीन प्राण हे फुंकावे ... १९
६) सांग रे माझ्या मना ... २०
७) एकदा येऊन जा ... २१
८) चुडा जपला मनी मी ... २२
९) पंखाचा स्पर्शकिनारा ... २३
१०) त्याच्यासाठी
हृदयपाकळी ... २४
११) दूर त्या तिथे ... २५
१२) घर आपुले ... २६
१३) गाव राजसाचे दूर ... २७
१४) रंग असावे असेच आता ... २८
१५) सारेच प्रश्न वेडे ... २९
१६) क्षणभर तेंव्हा थांब ... ३०
१७) अनुबंध मग तिथले ... ३१
१८) आठव येते पाठव त्याला... ३२
१९) भाळणे भाव पाळणे ... ३३
२०) आता आली उगवून ... ३४
२१) ना बोचतील काटे ... ३५
२२) दे सख्या
मज प्रीत भावन ... ३६
२३) वाटे मला कितीदा ... ३७
२४) नखशिखांत साजामध्ये ... ३८
२५) प्रिया वधू
मी सख्या तुझी रे ... ३९
२६) बावळ्या कथुल्या खुळ्या... ४०
२७) पैंजणांचा नाद माझ्या ... ४१
२८) तुझी प्रिय राणी
हिरमुसली ... ४२
२९) नाते या जन्मीचे ... ४३
३०) हात तुझा रे
धरून जाईल ... ४४
३१) तुझे हळवेसे माझे होणे ... ४५
३२) वाट माझी वेगळी रे ... ४६
३३) जिथे दुरावला
सखया माझा ... ४७
३४) प्रियवरा वळून
पाहतो का ... ४८
३५) घर वेगळे नकोच सजणा ... ४९
३६) सखे तू...
सोनचाफ्याची खणी ... ५०
३७) साथ जन्माची
सात जन्म दे ... ५१
३८) रेखा नव्या उमटल्या ... ५२
३९) प्रीतशिल्पाच्या लेण्या ... ५३
४०) प्रेम मुखर होते ... ५४
४१) मी झुळझुळणाऱ्या
झऱ्यासारखी ... ५५
४२) प्रीतीचा झरा ... ५६
४३) धागा मोरपीस ... ५७
४४) सुमन जुई ... ५८
४५) माझे सुखाचे
चांदणे होशील ... ५९
४६) तूच मनाचा दिलासा ... ६०

४७) हातात मोगऱ्याच्या ... ६१
४८) मी पाणवठ्यावरती ... ६२
४९) मनी प्रीत सांजवात ... ६३
५०) भेटकलिका सानूल्या ... ६४
५१) सजल्या शृंगारात राजसा ... ६५
५२) मनात माझ्या
स्वप्नपालखी ... ६६
५३) प्रेम उतरले हवे हवे ... ६७
५४) पारदर्शीपण
कसे लाभायचे ... ६८
५५) प्रियतमा मी खुलली ... ६९
५६) तव आठवांच्या फुलांना ... ७०
५७) मनातल्या श्रावणाला ... ७१
५८) नाहलेली जलपरी ... ७२
५९) स्वप्न हळवा प्राजक्त ... ७३
६०) सांज मोहरे मोहरे ... ७४
६१) माझा चांदवा तू सदा ... ७५
६२) तू माझ्याकडे वळावे ... ७६
६३) तूच मनी सांजवात ... ७७
६४) सुख स्वर्गीय
हे इथेच आहे ... ७८
६५) तुझी वाट पाहताना ... ७९
६६) अधीर मन ... ८०
६७) पुन्हा एकमेकांस
पहावे नव्याने ... ८१
६८) असो मोकळे
श्वास आकाश तारे ... ८२
६९) आनंद गंध पाणी ... ८३
७०) नवीन वाटे चंद्रमा ... ८४
७१) पागोळ्यांचा नाद झरे ... ८५
७२) श्वास भरू दे रे मला ... ८६
७३) जपणूक ... ८७
७४) प्रेम माझे तुझ्यावर ... ८८
७५) मारू नको
शर तू मदना रे ... ८९
७६) रंगले तुझ्याच
श्यामरंगी मी ... ९०
७७) मदनसुंदरा रहा तू संगी ... ९१
७८) सांज टेकली
क्षितिजपाशी ... ९२
७९) सरी प्रीतीच्या साजना ... ९३
८०) तू आला की
माझी दिवाळी ... ९४
८१) झणी पुन्हा गेलास की ... ९५

(१)
येईल अंतःकरणा भरती

साथ तुझी मज मिळता राजा
आयुष्याचे सोने
मनासारखा जीवनसाथी
जगणे मौलिक होणे

भाव भावनांची ही वीण जी
घट्ट गुंफिली जाते
त्या नात्याला न आडपडदा
पारदर्शीपण राहते

नजरेमधली भाषा बोलकी
शब्द लाजरे होती
मदनोत्सव हृदयाच्या अंगणी
नित्य साजरे होती

हलके हलके मन हे उडते
हात हाती असताना
जीव कसा मी तगवून ठेवू
दूर सखा असताना

आनंदाचे सुखवुन वारे
गुंजन कानी करती
संगत हवी ती जर का लाभता
क्षण भारून हे भरती
येईल अंतःकरणा भरती

दि.१३/०६/२०२४
सकाळी ०९.२५ वा.

(२)
तुझं माझं आभाळ

तुझं माझं आभाळ
नभ गाभूळलं
चांदण्या ताऱ्यांनी ते
हाती ओघळलं

अगणित ताऱ्यांच्या
पुंजक्यात काय
निखळल्या ताऱ्याचे
गुपित ते काय

एकदाच दोघांनी
काही मागायचं
प्रीतीतल्या गावात
खुळं वागायचं

हात मोकळाले नि
दिशा मस्तवाल
कवेत आसमंत सारा
तेज उस्तवाल

सांग अशा क्षणांना
तू मी तारे होतो
एकमेका मनातून
आशा वारे होतो

चल चल पुन्हा आता
दोघे एक होऊ
आपुल्याच नभांगणी
तारे होत राहु

दि.११/०६/२०२४
सकाळी ०८.४४ वा.

(३)
तुझीच संगिनी साथी प्रिया

मंद्र गुलाबी हळव्या सुखांची
फुले रेशमी देशील का
तशाच हळव्या हृदयपाकळ्या
माझ्या संगे नेशील का

आजमाव तू सख्या कधीही
भावसुमन परिमळलेले
स्वर्गसूख हे नक्की कोणते
सहवासी मज कळलेले

घेशील अलगद बाहुंमध्ये
विरघळून मी जाताना
अधर बंद हे शिवले कोणी
मूकपणे ते गाताना

एक सांगते ऐक प्रिया तुज
कवळे सुकोमल जपणे भाव
कोमलांगी मी तन्वी मोहिनी
साजूक नाजूक माझा गाव

त्या गावातील राजहंस तू
तुज चोचीतले मोती चार
रिझवून देईन सदा खुशीने
दुःख झळा ना सुख हे अपार

ओंजळीत तू भरशील मजला
इतुकी मी सुकुमार प्रिया
अधीर मनाची तरीही धीराची
तुझीच संगिनी साथी प्रिया

दि ३०/०५/२०२४
रात्री ०९.५३ वा.

(४)
जग उगाच वाटे सुंदर

चाहूल कोणती लागे
का मनात प्रीती जागे
उमलून देई स्वप्नांना
हा वसंत वेडा वागे

फुलवीत जातो तो कळ्यांना
गालावरल्या त्या खळ्यांना
नवजीवन देतो वेडा
सुकलेल्या शुष्क मळ्यांना

आणतो कुठून ते रंग
रंगात प्रेम हो दंग
उधळून देई गंधांना
रती मदनमनाच्या संग

हासतात कलिका धुंद
मग हवाही होते कुंद
छेडते कुणी तेथे का
राधेचा छंद मुकुंद

जग उगाच वाटे सुंदर
मन मस्त उधळते कलंदर
प्रेमाची ताकद बघूनी
प्रणयागरी लहरी निरंतर

दि.१९/०५/२०२४
सकाळी ०७.३९ वा.

(५)

नवीन प्राण हे फुंकावे

घेऊन जा रे तिथे मला तू
उमलून येईल मन
सृष्टी संगे हिरवाईच्या
बनात राहील मन

घर कौलारू साधे असू दे
तुझ्या नि माझ्या स्वप्नीचे
भवताली मग स्वर्ग अवतरे
नंदनवन जणू पृथ्वीचे

रोजरोजची फुले हासरी
रंगामध्ये माखून ती
मला खुणावती न्याहाळ न्याहाळती
हळूच पाहती वाकून ती

पायाखाली हिरवाईची
माया मल्मली अंथरली
तुझी नि माझी प्रीत आगळी
इथेच राजा मंतरली

वरून वाकले डोक्यावरती
सुंदर छत आकाशाचे
डॉंगर सारे हिरव्या दुलयीत
रस्ते हळव्या प्रकाशाचे

रोज वाटते नवीन जगणे
नवीन प्राण हे फुंकावे
ओंजळ देते प्रीत फुलांची
हरखून त्यांना हुंगावे

दि. ०९/०५/२०२४
सकाळी ०८.४६ वा.

(६)
सांग रे माझ्या मना

का उगा बघतोस इतके
नजरेतुनी का खोडी ती
उडवुनी देतो बटांना
पवन अवखळ गोडी ती

चालतो माझा प्रवास नि
तू प्रवासी वेगळा
रोज रोजची थांबसी अन
नाद वेड्या आगळा

राग मानू मी कसा तू
भाव अनुरागी जसा
बोलक्या त्या कामना नि
तू विरागी रे कसा

वाचशील वाटे कधी तू
मानसीच्या कल्पना
ओठ माझे बंद जरीही
नयन करती जल्पना

थांब थोडे मिटून डोळे
वाढती ठोके पुन्हा
भाळसी का रोज त्यावर
सांग रे माझ्या मना

दि.२६/०४/२०२४
सकाळी ०८.३९ वा.

(७)
एकदा येऊन जा

एकदा येऊन जा रे
पाहण्या मन एकटे
का उगा वाटे उदासी
ही भकासी भेटते
एकदा येऊन जा

केस माझे गुंतलेले
झाले वेडे मोकळे
ते तरी निर्जीव वाटती
ओके बोके ओकळे

ही नजर माझी कुणाला
पाहते ना सांगते
शून्य तेथे शून्य येथे
का जीवाला टांगते

अंगठी बोटात राहे
मूक जैसी भावना
तीही आता आस सोडून
भांडते माझ्या मना

या जळाच्या उठती उर्मी
प्रश्न अगणित थांबले
का दिशा झाल्या निरुत्तर
वागणे का हे चांगले

सांगते मी ऐक जमले
तर तुला रे एकदा
वेड माझे ओळखून घे
भेटुनी जा एकदा

दि.२६/०४/२०२४
सकाळी ०७.१४ वा.

(८)
चुडा जपला मनी मी

सखे साथी चुडा माझा
लग्नापासून जाहला
हिरव्या रंगाचं गुपित
अंगी लेऊन राहिला

किणकिण मधुराची
संगे सखे ती असते
स्वप्नफुलांना हळव्या
घेऊनिया की हसते

नववधूच्या भावना
कानी प्रीतीच्या सांग ना
राजसाच्या खेळविती
अंगा अंगावर खुणा

मेंदीभरल्या क्षणांना
चुडा सजवीत जातो
एक नाद वेडावला
कसा जडवीत जातो

सप्तपदी चालताना
हात हातात घेताना
चुडा पाहतो साक्षीने
सजनाची मी होताना

लाजाहोम लाजलेला
चुडा गाली हसलेला
भेट पहिली वहिली
प्रतीक्षेत बसलेला

चुडा जपला मनी मी
कपाटातल्या खणी मी
जीवनाची सुरुवात
तीच नवी मी जुनी मी

चुडा आजही सांगतो
स्पर्श रेशमी सुखाचे
रुळताना मनगटी
झंकारणे स्पंदनाचे

दि.०६/०४/२०२४
रात्री ०९.५३ वा.

(९)
पंखाचा स्पर्शकिनारा

हलक्या हलक्या मऊशार
पंखाचा स्पर्शकिनारा
गालावरती सख्या दे फिरवून
अलगद भावपिसारा

रंगमोहिनी मोही पाडते
पुन्हा पुन्हा भुलवुनी
मनमोरणी मनात नाचे
स्वप्नपंख फुलवुनी

क्षण ते सुंदर घे साठवुनी
आठवून सहवासाला
पंख तोच मग असे पुरेसा
गोड मधुर भासाला

नसता जवळी आपण दोघे
पंख जवळी असतो ना
लाडिक साऱ्या खुणा देऊनी
गाली मग हसतो ना

उडतो गिरक्या घेऊन थोडा
झुळूक हवेची येता
रोमरोम उत्फुल्ल तो होतो
अंगी फिरवून देता

दि.१६/०३/२०२४
रात्री ११.५७ वा.

(१०)
त्याच्यासाठी हृदयपाकळी

कधीतरी असे का घडते
चालते पाऊल का अडते
कुणासाठी थबकून थांबे
मनी चांदणे दिनी पडते

कुणासाठी मन का झुरते
कुणीतरी मनी का उरते
मोरपीस अलगदसे गाली
अवचित हलकेसे फिरते

कुणी राहते सदा उरी
विसरते न विसरता परी
सामावून जाते ते असे
वजा न होते कधीच परी

सूर एक छेडतो कुणी
प्रीतहृदयी झंकार झणी
शिरशिर शिरवा विचार त्याचा
तोच राहतो खोल मनी

निशिदिनी असतो अवतीभवती
घेऊन येतो नवीच नवती
त्याच्यासाठी हृदयपाकळी
त्याच्या प्रेमावर लवती

दि.०६/०३/२०२४
रात्री १०.१० वा.

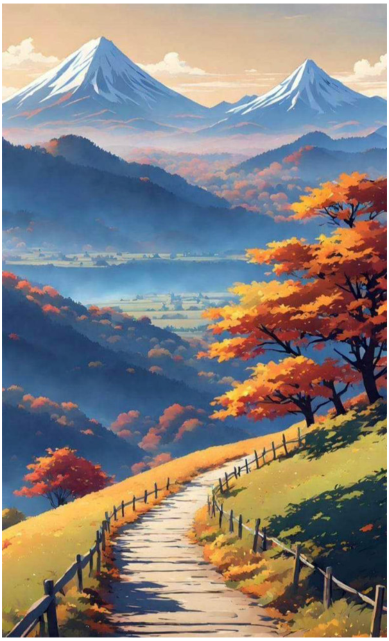

(११)
दूर त्या तिथे

सौंदर्याची शिखरे सुंदर
लावण्याची वाट
उमलून आल्या केशराचा
सोनकेशरी थाट

चढत्या सोपानांनी चढती
ओढ चढावी इथली
सत्य असे की स्थळी ही मोहक
माझ्या स्वप्नामधली

पायाखाली स्पर्श मल्मली
हर्ष कोवळे खुलती
झाडे वेली पाने फुले ही
पुन्हा नव्याने भुलती

कुंपण वेडे शिस्तीमधले
स्वतःस राखून देते
मनातल्या मनी रंग प्रीतीचे
अंगी माखून घेते

दूर त्या तिथे पहाट थोडी
धुक्यात रेंगाळलेली
गिरीवर शिखरी निशा निळाई
अजून पेंगुळलेली

तशात वाटे हात तुझा मज
हाती घट्ट असावा
साखरझोपेमधेही अवखळ
राजस दूर नसावा

दि.०३/०३/२०२३
पहाटे ०५.५७ वा.

(१२)
घर आपुले

कधी होईल घर आपुले
अशा हिरवाईच्या कुशीत
जिथे वाहे खळाळून
झराही स्वतःच्या खुशीत

उन्हांची रांगोळी पडते
घराच्या अंगणी अवखळ
झुळूक वाऱ्याची वाहत ये
सतत गुणगुणारी चंचल

असा झरतो हा पाऊस बघ
मला भिजवून जाताना
हळूच मैनाही फांदीवर
निरखते मजसी गाताना

झावळ्या झाडांच्या येती
वाकुनी सावली द्याया
छतावर साळुंक्या जमती
झिम्मा फुगड्या खेळाया

सांजेला घरट्यात किलबिल
पिलांना भेटते माय
तुझेही त्याचवेळी रे
घरकुली वळती बघ पाय

मी पडवीत वाट पाहणारी
तुझ्यासाठीच थांबेन
प्रीती पाहून आपुली रे
रातही रोजच लांबेल

नभातील चांदण्या येती
रातीला खाली उतरून
गोडी नात्याची पाहून
किती जातील रे हरखून

घरातील कोन्याकोन्यात
गंधाळून वावर जातील
हिरव्या सृष्टीने गाणी
प्रीतीची बहरा येतील

दि.०२/०३/२०२४
सायंकाळी ०५.२५ वा.

(१३)
गाव राजसाचे दूर

जीवा जाळे हुरहूर
तिन्ही सांजेला का पूर
गाव चांदव्याचे आणि
राजसाचे दूर दूर

वरवर वाटते ना
किती शीतल चांदणे
कसे जाळते मनाला
नये शब्दात सांगणे

दिस सारा सरकतो
सांज काहूर मांडते
काही प्रहरात युगे
सांज टांगणी टांगते

आकाशात चालताना
घाव बेमालूम देतो
नसे साजूक चांद हा
प्राण हलकेच घेतो

वर रातची विराणी
न संपते कधीच
जीव कासावीस होतो
आठवांनी रे आधीच

कळते ना घालमेल
काळजात जी चालते
आजकाल मी चांदणे
राजा प्यायचे टाळते

दि.२९/०२/२०२४
रात्री ०८.०९ वा.

(१४)

रंग असावे असेच आता

रंग असे हे सदा खुलावे
जीवनात माझ्या
तुझ्या पाऊली सुख बहरू दे
प्रियतमा राजा

साऱ्या आशा विसंबलेल्या
आता तुझ्यावरती
सर्वस्व ही तू तूच माझे रे
जीव तुझ्यावरती

झाले समर्पित क्षण मन सारे
तूच स्वप्न झाला
सत्यही तूच नि तूच देवता
प्रेमभाव झाला

असे वाटते सफल जाहले
वाट पाहणे रे
अशक्य आता तुझ्या विना मी
एकटी राहणे रे

रंग असावे असेच आता
नित बहरा आलेले
रोज नव्याने मीलन आणिक
प्रीत प्रहर झालेले

दि.२५/०२/२०२४
रात्री ०९.४३ वा.

(१५)
सारेच प्रश्न वेडे

जाणून घ्यायचे ना
आता पुन्हा नव्याने
नाते जुळून येते
आता पुन्हा नव्याने

संवाद साधताना
खुलली कळी मनाची
वाटून ओढ गेली
हळव्या मधुर क्षणाची

नजरेत प्रेम होते
ओसंडू वाहणारे
स्वप्नही खुलून आले
डोळ्यात राहणारे

भेटीत तृप्ती वाटे
तरी आस भेटण्याची
वाढे पुन्हा नव्याने
का ओढ भेटण्याची

सारेच प्रश्न वेडे
सुटतात का कधी ते
रहावे अनुत्तरित
काही तरी कधी ते

दि. २४/०२/२०२५
रात्री ११.२० वा.

(१६)
क्षणभर तेंव्हा थांब

नजर पडावी तिथे जळ भरे
क्षितिजही झाले ओले
कधी एकदा प्रेमे इतक्या
जवळी घेशी मन बोले

आजही उभी काठावरती
ओढ तुझ्या भेटीची
सुकून गेले मन हे कितीदा
तरी आस देठीची

तुझ्याच मस्तीमधे राहशी
येशी आणिक जाशी
धडकून जाणे माहीत तुजला
कुणी आपुले न पाहशी

वाट कुणी पाहते आपुली
जरा कदर तू करावी
एक तरी ती लाट उनाड रे
आपुल्या उरी भरावी

कळेल जेंव्हा तुला कदाचित
प्रीत अधिक ही अथांग
हळूच राजा प्रिया सागरा
क्षणभर तेंव्हा थांब

दि १८/०२/२०२४
दुपारी ०१.१७ वा.

(१७)
अनुबंध मग तिथले

उसळून येती सागरात किती
लहरी अपरंपार
चंद्र पाहता चांदण्यासही
मोल चढे चंदार

फेन फेसळे लहरीसंगे
उधाणलेली रात
तशात वाटे हवी हवीशी
प्रिया तुझी रे साथ

कधी कुणाशी नाते जडते
की जुळते ऋणगाठ
सागर असला कितीही उतावीळ
संयमी तितुका काठ

पुनव रातीच्या अवखळ खोड्या
अवखळ लाटा उनाड
कितीही उठती पुन्हा त्या विरती
लहरी भाव पल्याड

असे चालती युगायुगातून
खेळ आगळे इथले
पैलतीरावर सापडतील बघ
अनुबंध मग तिथले

दि.३०/०८/२०२४
सकाळी ०८.४३ वा.

(१८)
आठव येते पाठव त्याला

उधाणलेल्या हृदयतरुवर
कलिका उमलून येती
पल्लव नसली तरीही ऋतू हे
धुंद झुलून जाती

आत असावी एक प्रेरणा
कुण्या चंद्राननेची
चरणतळाला सागर यावा
लहर उठो कामनेची

आकाशातील खुलून आल्या
ऐक चांदव्या राजा
आठव येते पाठव त्याला
दूर जो साजन माझा

येईल जवळी खुले ही कळी
लाज उमटून यावी
चांदण्यातल्या रातीमध्ये
मी त्याची होऊन जावी

गालावरती मदनलेख तो
लिहून जवळी घेईल
खुशीत तेंव्हा सुमनपाकळी
बहरुन कवळी येईल

दि.२१/०९/२०२४
सकाळी ०७.५८ वा.

(१९)
भाळणे भाव पाळणे

आता तुला सांगायचे ते
सांगणे होईल का
शब्दही ना बोलता मी
मन कळून येईल का

तू न दिसशी तर मनाशी
घेरते माझ्या उदासी
अंतरातून सूर निघती
पाहते तर तूच गाशी

तू जरी काहीच मजला
सांगशील नाही कधी
ओळखून घेईन तुझिया
घालमेलीला आधी

बोलतील नयनातल्या त्या
भावना माझ्या तुला
घे जरा समजून नाजूक
सुमन मन माझ्या फुला

भाळणे भाव पाळणे
सांभाळणे एकदूसऱ्या
साथ ऐशी देऊ सखया
जखमा भरतील दूखऱ्या

दि.२७/०९/२०२४
सकाळी ०८.२८ वा.

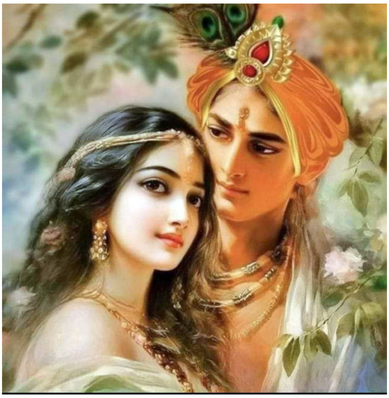

(२०)
आता आली उगवून

तुझ्या माझ्या हाती आलं
सुखासुखी दान
आयुष्याचं नवं नवं
पालवीचं पान

गेले होते ऋतू सारे
येऊन भराला
उंबऱ्याच्या आत मन
रिकामं घराला

फोल फोल जगण्याचा
डोह खोल खोल
नाही जे मिळाले त्याचे
किती किती मोल

आता आली उगवून
पहाट नवी
मावळू न द्यायची
जी उषा हवी हवी

दि.२८/०९/२०२४
सकाळी ०९.१२ वा.

(२१)

ना बोचतील काटे

आवाज दे प्रिया तू
देईन हाक तुजला
जुळतील सूर आपुले
अनुराग भाव सजला

घुमतील नाद सोबत
अवकाश पोकळीत
चैतन्य उसळू येईल
सुमना मना कळीत

आरोह चढते चढतील
अवरोह साथ सोबत
आलाप गायनाचे
आयुष्य जाय सोबत

झाली दिशा नवी ही
क्षितिजास जाग आली
जो अस्त मानलेला
उदयास भाग्य घाली

सारे नवेच वाटे
ना बोचतील काटे
माझ्या मनात आशा
उमलून आज दाटे

दि.२९/०९/२०२४
सकाळी १०.२१ वा.

(२२)
दे सख्या मज प्रीत भावन

दाटल्या या भावना
आभाळागत भरलेल्या
आठवांचे मेघ आणिक
दामिनी त्या ठरलेल्या

कोणत्या रे वादळांनी
हेलकावे खायचे
कोठुनी कोठेही मग रे
मनमेघांनी जायचे

डोंगरांची रांग जर का
अडविण्याला थांबली
गर्दी होते भावनांची
आत उडते धांदली

बरसुनी जातात डोळे
भीज ओली वाहते
का तुझी इतुकी प्रिया रे
वाट वेडी मी पाहते

एक वर्षा वर्षता ही
आस ना होते कमी
दे सख्या मज प्रीत भावन
जगण्याची बघ ती हमी

दि.०४/११/२०२४
रात्री ११.५५ वा.

(२३)
वाटे मला कितीदा

माझ्या मनात तेंव्हा काहीच भाव नव्हते
वसले अजून वेडे प्रेमाचे गाव नव्हते

तुज वाटले तसे ते नव्हते उगा इशारे
वाहत्या नदीचेही ग बघ कोरडे किनारे

येण्यास काळजात नव्हती जरीही बंदी
माणूस बुजरा होतो नव्हतो कधीच छंदी

उडत्या बटांमध्ये तो घालून वारा पिंगा
जेंव्हा करून जाई समवेत तुझ्या दंगा

वाटे मला कितीदा सांगू कशी मी प्रीत
वाटे पटेल का ग तुजला ती माझी रीत

मांडे मनी मनीचे राहून तेव्हा गेले
दिसता किती दिसांनी तू जागे मजसी केले

दि.०८/११/२०२४
सकाळी ०६.४९ वा.

(२४)
नखशिखांत साजामध्ये

बघ नटले मी सजले आहे
प्रिया तुझ्यासाठी
वाट पाहणे जीवघेणे बघ
ठरेल माझ्यासाठी

शृंगारातून उजळून गेले
लावण्य हे माझे
आभूषणे अन साज हे सारे
अंगावर साजे

पातळ सजवून देते काया
अंबाड्यातून गजरा
तुझ्या स्वागता उभी इथे मी
मुखडा माझा हसरा

हिरव्या चुड्याची किणकिण गोडी
खेचत तुजला आणील
पायातील मज पैंजण घुंगरू
प्रीत तुझी बघ जाणील

नथ मुरडते नाकी माझ्या
कुंकूम भाळी खुलते
कानी झुबे अन कर्णवेल ही
मन सजनाचे भुलते

हळूच येशील चाहूल देशील
मिठीत मिटवून घेशील
क्षणात राजा मला वेगळ्या
जगात आपुल्या नेशील

मग तू राजस पघळून जाशील
विलीन माझ्यामध्ये
खुणा प्रीतीच्या सोड मुलायम
नखशिखांत साजामध्ये

दि.०७/११/२०२४
रात्री १०.५० वा.

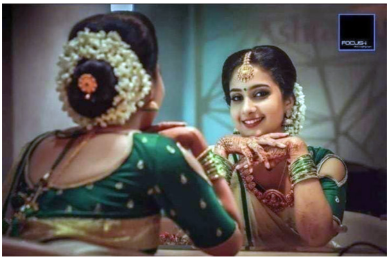

(२५)
प्रिया वधू मी सख्या तुझी रे

प्रिया वधू मी सख्या तुझी रे
नटले सजले आहे
दर्पणी पाहते रूप निखरले
लज्जेत मी भिजले आहे

तुला पाहते गाली हसते
मनात लाडिक आस
आता तुझ्या नावाने येतील
जातील माझे श्वास

शालू खुलला मेंदी रंगली
गजरा फुलला आहे
साजन माझा प्रीत बावरा
मजवर भुलला आहे

नजरेमध्ये किती स्वप्नांची
माळ ओवली आहे
वाट प्रिया तू दे ना फुलांची
सजनी कोवळी आहे

तुझ्यासवे मी सुख भरलेले
चित्र पाहते आहे
गुंग सदा मी दंग प्रिया रे
तव रंगी राहते आहे

दि.१५/१२/२०२४
रात्री ११.२३ वा.

(२६)
बावळ्या कथुल्या खुळ्या

साद मनाची ऐक तू
ऐक राजा भाव रे
बघ दिसे तुजला तुझ्यातच
कोरले मज नाव रे

प्रेम काही आगळे हे
आत्मरूपाची प्रचीती
तू जरा डोकाव आतच
माझी तुज मिळणार रीती

जोडलेले बंध कसले
जुळती ते तर ईश्वरी
हो कृपा त्याची रे जेंव्हा
साथ लाभे वल्लरी

भावनांचे सूर जुळता
गीत उमटून ये असे
साथ देते बासुरी अन
श्रीहरीचे वेध ते

येऊ दे जुळुनी मनीच्या
हळव्या तारा आपुल्या
चालू दे या प्रीतभरल्या
बावळ्या कथुल्या खुळ्या

दि.१७/१२/२०२४
रात्री ११.२९ वा.

(२७)
पैंजणांचा नाद माझ्या

पैंजणांचा नाद माझ्या ऐक राजा
काय सांगतात चंचल घुंगरू
चालता मी चालतात तेही ना
छन्? छना छन्? स्वर होई बघ सुरू

पावलांच्या सोडतात ज्या खुणा
घुंगरांच्याही असे काही मना
का विसरतो तू तुला नादात या
सांग ना माझ्या प्रिया रे साजणा

आले तुझ्या घरात ज्या दिनी सख्या
वेध घेत तू सदा मागे तसा
आजही मला हवे हवे तुझे
मनविण्या यावास माझ्या राजसा

दिनभरी आवाज मंद होतसे
रातीला किती ठळक ते बोलती
नूपुरांच्या संगतीने चालणे
गोडव्यांचे नाद ऐसे घोळती

तू पुन्हा देशील नक्षीदार ते
उपहार मजसी पैंजणांचे देखणे
मी पुन्हा प्रीतीत जपल्या ज्या खुणा
त्या मधुरशा आठवांना रेखणे

दि.१८/१२/२०२४
रात्री १०.४९ वा.

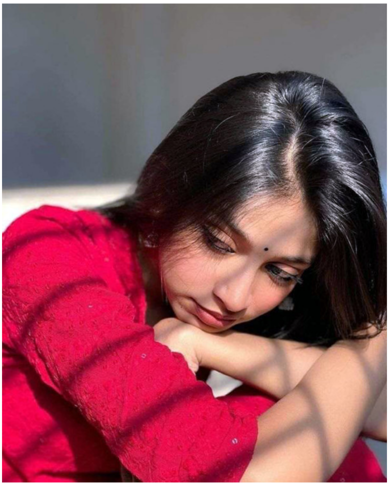

(२८)
तुझी प्रिय राणी हिरमुसली

अशी मी वाट पाहुनी
थकून जाते प्रिया किती रे
तुला कळणार कधी वेड्या
माझी ही असीम प्रीती रे

दाराशी खिळते ही दृष्टी
मन तुझ्या वाटेवर लागे
मी जाते हरवुनी मजला
न कळते का अशी मी वागे

कळी सुकते मी उगा बसते
खिन्नता घेरुनी जाते
मी तुझ्या आठवांच्याच
गावी नित ही फिरूनी येते

कसे सांगू जीवा लागी
अशी होते घालमेल
समोरी तू असावास
साधला जाई ताळमेळ

अशी ही ओढ का लागे
कसे समजावू मी तुजला
जरा समजून तू घ्यावे
प्रिया ना सांगता मजला

पहा डोळ्यात तू माझ्या
ही विरही आस आसुसली
जरा भेटून पाहून जा
तुझी प्रिय राणी हिरमुसली

दि.२१/१२/२०२४
रात्री ०८.५० वा.

(२९)
नाते या जन्मीचे

तुझे नि माझे नाते कसले
कुठून जुळल्या तारा
वाहत आली स्वर्गामधुनी
अनुबंधांची धारा

स्नेह कोण साठवून ठेवे
कोण मांडतो हिशोबा
कुठले संचित पदरी पडते
कळते कधी ना तोबा

असंख्य जीवांमधून येती
दोन जीव समरसण्या
या नात्याला विश्वासाची
दोर द्यावी दृढ कसण्या

नियमित व्हावे सिंचन त्यावर
प्रीतजलाचे मधुरम्?
नाते जाईल गोड सुखाची
वाट चालत सुदूरम्?

मानून घ्यावे समजून उमजून
आपुले गतजन्मीचे
बंध म्हणून हे एकसंध हो
नाते या जन्मीचे

दि.३०/१२/२०२४
रात्री १०.३२ वा.

(३०)
हात तुझा रे धरून जाईल

झुरून जाईल तुझी सखी रे
संपली तरी उरून जाईल
तूच जर कधी अव्हेरले तर
मरणालागी स्मरून जाईल

क्षण प्रेमाचे तुझे आठवून
जन्मोजन्मी तरून जाईल
जीव सोडला तरीही संचित
तुझ्याच नावे करून जाईल

कधी सुन्या अंधाऱ्या राती
प्रीतचांदणे झरून जाईल
आले संकट झेलून घेता
चक्रची सारे फिरून जाईल

रिक्त होत जरी गेले कधी तरी
तुझी मी झोळी भरून जाईल
वाहत वाहत कालौघातून
हाक दिलीस तर ठरून जाईल

असे तुझे रे जग स्वप्नीले
क्षणाक्षणाला करून जाईल
सावलीरूपे येत साथीशी
हात तुझा रे धरून जाईल

दि.१०/०१/२०२५
सकाळी ०८.१० वा.

(३१)
तुझे हळवेसे माझे होणे

कातर कातर अधरांवरती
साजन स्पर्शाची शेवंती
थरथर नवथर मीलन राती
बुजरी सखी का ती लाजवंती

नव्या नवेल्या अधीर वेळा
वाट पाहणे जीवास चाळा
नजर भेटली तरीही वाटे
साजन जवळी जवळी आला

श्वासांवरती गंध पेरणे
मंद चांदणे भुई ओघळणे
नभात पाहून निशाकराला
उगाच वसुधेने पाघळणे

वाऱ्यावती जरी आली की
हाक कुणा दुसऱ्यास मारली
आवाजाच्या हव्या स्वराने
प्रिया तुझी बघ काळीज हरली

तुझे चालणे तुझे बोलणे
सहवासाने जीवन कळणे
हळूच कानी वदला सखया
तुझे हळवेसे माझे होणे

दि.११/०१/२०२५
सकाळी ०९.४२ वा.

(३२)
वाट माझी वेगळी रे

वाट माझी वेगळी रे
सांग तुजसी रुचेल का
छेदल्या वाटा जुन्या त्या
बोल तुजला पचेल का

वाहिले मी हृदय आहे
भावना कळतील का
शब्द ऐकून अर्थ सारे
तुज मना वळतील का

या इथे मी थांबलेली
तू जरा वळशील का
देत माझे प्रेम मजला
रीत तू पाळशील का

ज्या खुणा सोडेन मी
त्या पदखुणांना पाह ना
तुही माझ्या सोबतीने
काळजाला वाह ना

गहिऱ्या असू दे त्या तुझ्याही
भावकुसुमी पाकळ्या
उंच असू दे अन भराऱ्या
हिंदोळ्यावर मोकळ्या

दि.२३/०१/२०२४
रात्री ११.४८ वा.

(३३)
जिथे दुरावला सखया माझा

का उगाच छळती स्मृती एवढ्या
निरोप तू घेताना माझा
पाय कुठून हा अडतो तेथे
जिथे दुरावला सखया माझा

मग रेंगाळते मीही तेथे
जेथे हसलो बसलो उठलो
एक मनाने स्वप्नामध्ये
सुसाट दोघे धावत सुटलो

पट सरसरतो नजरेपुढती
मधुर क्षणांचे ओवून मोती
कुठल्या शपथा कोणती वचने
जीव दोन एकरूप होती

असे वाटते सदा असावी
संगत सोबत आपुल्या जनाची
तळमळ तळमळ चालत जाते
घालमेल वाढते मनाची

नको दुरावा वाटत राही
मनास होती भासही काही
दूर दूर कुणी आपुले जाता
सुन्न वाटती दिशाही दाही

दि.२४/०१/२०२५
रात्री ११.०० वा.

(३४)
प्रियवरा वळून पाहतो का

हे कुठले जडले नाते
कुठल्या ह्या रेशीमगाठी
कोठून वाटते कोणी
जन्मले आपुल्या साठी

सौंदर्य ओतप्रोतून
ईश्वरी स्पर्श ओतून
स्थळ काही उरती इथले
लावून ओढ आतून

बघ समोर पर्वत रांगा
लाजून धुक्यातून दडल्या
येथेच सरोवर काठी
जवळीकता आपुल्या घडल्या

हलकेच चालते नौका
कधी उगाच चुकतो ठोका
मी अजून तेथे आहे
प्रियवरा वळून पाहतो का

क्षण सुंदर सुंदर इथले
लोचनात अलगद टिपले
चल पुन्हा पुन्हा जाऊनिया
पाहू जे चित्र मज दिसले

दि.२७/०१/२०२५
रात्री ११.३८ वा.

(३५)
घर वेगळे नकोच सजणा

निसर्ग देतो साद मागतो
प्रतिसादाला आपुल्या
जीवन करतो सुरम्य सुंदर
गोष्टी देऊनी भल्या भल्या

रंग पिसारे खुलवून सारे
रंग रंगीले करतो स्वप्ना
कधी वाटते आई तो तर
कधी बाप कणखरसा कणा

जलतरंग उठतात हलकेसे
हलक्या हलक्या सरी बरसती
चातक वेडे प्रेमापोटी
मेघधारांसाठी तरसती

गवतावरच्या फुलराण्यांशी
हितगुज साधून घ्यावे थोडे
फूलपाखरांच्या संगे मग
गुंजन व्हावे गोडे गोडे

घर वेगळे नकोच सजणा
इथेच राहू कुशीत सृष्टीच्या
फिटतील साऱ्या पारणवेळा
नव्या उघडतील झडपा दृष्टीच्या

दि.०८/०२/२०२५
रात्री ११.३४ वा.

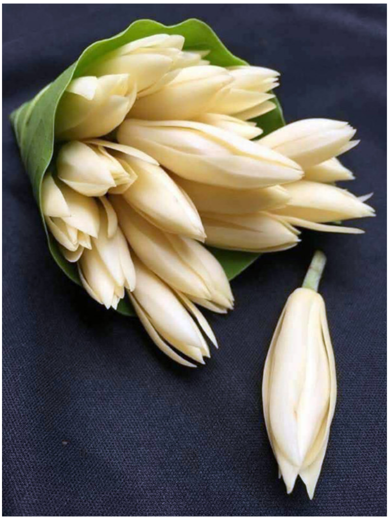

(३६)

सखे तू... सोनचाफ्याची खणी

पुन्हा धाडीला तू सोनचाफा
दरवळला मज मनी
गूज जाणिले कुणी सख्या रे
गूज जाणिले कुणी

परागकोशी तुझ्या स्मृती रे
सापडल्या धुंडुनी
आठव आली जुनी सख्या रे
आठव आली जुनी

बंद पाकळ्या उमलल्या कळ्या
रंग सोनेरी गुणी
पिघळली खाण कुणी कांचनी
खाण कुणी कांचनी

स्पर्श सांगतो हर्ष फुलवितो
क्षणात तनी अन मनी
दिले मी प्रिया तुजला वाहुनी
मला रे दिले तुला वाहुनी

तुझी नि माझी हाच जाणतो
गंधमिठी साजणी
तू माझी सोनचाफ्याची खणी
सखे तू... सोनचाफ्याची खणी

दि.११/०२/२०२५
सकाळी ०७.५७ वा.

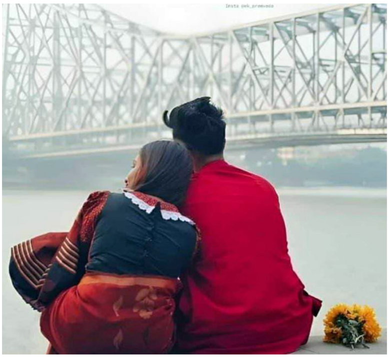

(३७)
साथ जन्माची सात जन्म दे

फुलासारखे जपशील मजला
काय अधिक मागणे
मनात कायम ठेव सख्या तू
प्रीत माझी सांगणे

बांधून घेईन सेतू किती मी
तुला मला सांधण्या
अविचल राहील प्रेम आपुले
अढळ जणु चांदण्या

असा दिलासा वाटे मजला
वाट तुझ्यासवे चालून
साथ जन्माची सात जन्म दे
पुन्हा माझ्यावर भाळून

भाळी लिहिल्या संचित ओळी
त्यात तुझे रे नाव
मनात माझ्या तुझ्याविना ना
कुठला वसतो गाव

क्षणाक्षणाला हवीहवीशी
तुझी कामिनी होईन
जणू सावली तशी सोबती
सदैव राजा राहीन

एक वचन दे मनापासुनी
मनी मला तु स्मरुनी
नित्य चालशील सोबत माझ्या
कर हा हाती धरुनी

दि १४/०२/२०२५
सकाळी ०८.३९ वा

(३८)
रेखा नव्या उमटल्या

सांगू तुला प्रिया मी
नजरेस दृष्टी लाभे
माझ्यासवे सख्या तुज
सुंदरशी सृष्टी लाभे

जीवन जरी असे ते
जगणे नवेच देईन
देऊन सौख्य तुजला
दुःखे उरात घेईन

कसल्या मनात चिंता
सोडून दे आता तू
बघ मार्ग मोकळा हा
चालून घे जरा तू

भीती अनामी संपो
घे श्वास गंध भरले
वारे नवेच वाहती
सुमधुर सुगंध भरले

घेऊन हात हाती
रेखा नव्या उमटल्या
जन्मांतरीच्या काही
ऋण देणग्या की फिटल्या

दि.१९/०२/२०२५
सकाळी ०८.१९ वा.

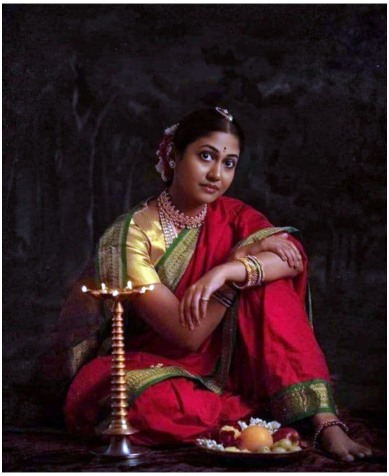

(३९)
प्रीतशिल्पाच्या लेण्या

समईतल्या वातीसारखी
तेवत राहीन तुजसाठी
दो नयनांच्या दो ज्योतींनी
वाट पाहणे तुजसाठी

सांज सकाळी तुझीच पूजा
हृदयमंदिरी देव्हारी
काळजातल्या कपाटात तू
तूच आतल्या गाभारी

सुगंध येईल तुला साजणा
भावफुलांच्या माळेचा
घे गुंफून तू हार गळ्यातच
गोड मिठीतील प्रणयाचा

अत्तर तुजला स्वप्नफुलांचे
तिलक प्रीत गंधाचा
इंद्रधनू खुलवीन सख्या
मी राधा तू श्याम रंगाचा

बसले आहे तुजला पाहण्या
मनात कोरुन घेण्या
रोज रेखिते तुझ्याचसाठी
प्रीतशिल्पाच्या लेण्या

दि.२०/०२/२०२५
रात्री १०.५८ वा.

(४०)
प्रेम मुखर होते

हाती रेखिली मेंदी माझ्या
गळ्यात मधु गीतिका
वीणावादन करते प्रियवरा
तुझी प्रीत वेदिका

नयन झाकले अलगद मिटले
तुझ्या रूपाची ओढ
तुला लाभली आहे प्रियतम
सखी तुझी ही गोड

शृंगाराच्या खुणा वाहते
तुझ्याचसाठी रोज
सजते धजते तुझ्या खुशीला
मी ठरते रे सरोज

वाऱ्यावरती गंध पसरतो
कानी गुंजतो स्वर
वृंदावन कुंजात रुंजते
गाथा प्रेमाची अमर

उमटून येती मूक स्पंदने
प्रेम मुखर होते
तुझी नि माझी रम्य कहाणी
पुण्यशिखर होते

दि.२१/०२/२०२५
सकाळी ०९.५७ वा.

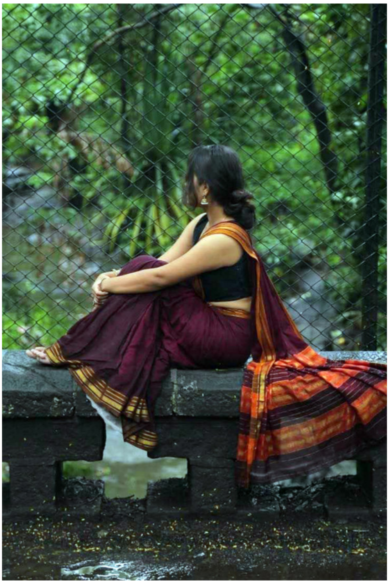

(४१)
मी झुळझुळणाऱ्या झऱ्यासारखी

मी झुळझुळणाऱ्या झऱ्यासारखी
तू सागर अगाध अवखळ
मी शांत वाहते नदी होऊनी
तुझी सदोदित खळखळ

असे वाटते निवांत बसते
जरा तुझ्या सोबती
जरा रुजू दे खोल सख्या बघ
तुझी माझी ओळखी

पानापानावरून सळसळ
हवा करी गुदगुल्या
फूल होण्याच्या स्वप्नी रंगून
हरखून जाती कळ्या

एकटक मी पाहत राहते
वाट तुझी किती वेळ
किती मोहिनी घालत जातो
प्रीतीमधला खेळ

रूप पाहता माझे निखरले
असा तू पघळून जाशील
अलगद येऊन जवळी मग तू
मिठीत मिटुनी जाशील

दि.२४/०२/२०२५
रात्री १०.४२ वा.

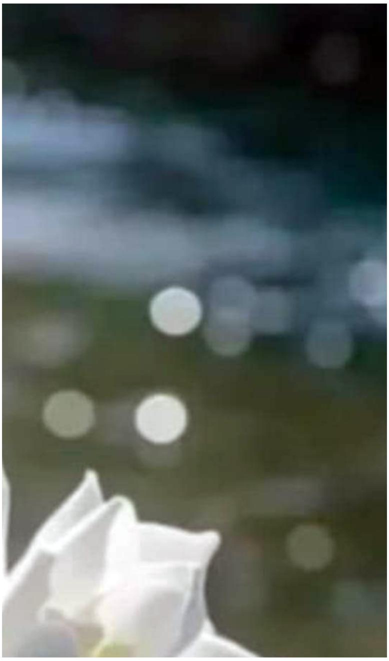

(४२)
प्रीतीचा झरा

प्रीतीचा झरा वाहू दे जरा
न आटता झुळझुळ पाझरा
असू दे ओलावा मनात सखया
भाव प्रेम अनमोल गरा

कुठेतरी सुरुवात छोटीशी
रूप घेत राहील विशाल
जिवंत असल्या अनुरागाच्या
खुणा मोहवीत नेशी खुशाल

उथळ नसे परि खोल पाळेमुळे
जपणे अंतःकरणाला
झरा ओढा वाढवील आपसुक
क्षण सुंदर मग स्मरणाला

रूप घेऊनी सरितेची ही
रीत प्रीत अवखळते पहा
तुडुंब भरल्या तटिनी काठी
लावण्याची बेटे अहा !

मग जाऊ दोघेही सागरा
संसाराच्या अर्पून
काय मिळाले त्याहून पाहू
सर्वस्वाला समर्पून

पुन्हा एकदा आत डोकावू
मूळ जिथे बघ प्रीत झरा
त्या ओलाव्यातून सापडे
जगण्यासाठी अर्थ खरा

दि.०६/०३/२०२५
सकाळी ०८.५८ वा.

(४३)
धागा मोरपीस

तुझ्या माझ्या नात्यातला
धागा मोरपीस आहे
तुझ्या माझ्यातला दुवा
मोरपीस सख्या राहे

रंग त्याचे जे खुलती
तेच मना भुलविती
रानावनात वेणूच्या
स्वर कुना डुलविती

यमुनेच्या जळामध्ये
लाटा उसळती दंग
त्यात प्रतिबिंब दिसे
पहा सावळा श्रीरंग

तुझ्या माझ्या नात्यामध्ये
एक सांज की सांजते
ती न ढळते चळते
राधाराणीला छळते

आजही जा वृंदावनी
सांज सावळी शोभते
मोरपीस माथ्यावर
कृष्णप्रेमाने राजते

दि.०९/०३/२०२५
रात्री ११.४८ वा.

(४४)
सुमन जुई

जुईच्या नाजूक फुलासारखं
मन माझं राजा
गंध तुला देईन
स्पर्श कोमल अनुभव जा

हळव्या माझ्या भाव पाकळ्या
हळव्या किती कळ्या
वेलीवरती उमलून येतात
मानसीच्या सगळ्या

ऋतू जसे येतात न
हिंदोळते मन
तुझ्यासाठी हळवे रे
या जुईचे तनमन

सुगंधाचा तू वेडा
सुरभित मी
तुझ्या माझ्या प्रीतीने
पुलकित मी

जपशील मन माझं
सुमन जुई
आकाशाचा आधार हो
मी तुझी भुई

दि.१२/०४/२०२५
सकाळी ०६.४८ वा.

(४५)
माझे सुखाचे चांदणे होशील

वाटलं मला आता तू
माझे सुखाचे चांदणे होशील
किती अंधाऱ्या राती नंतर
आल्हादाची गाणी गाशील

दैवदत्त अमावस्येच्या
खाईत गर्द दुःखाच्या
आयुष्य मज होरपळले रे
वाटा दावशील सुखाच्या

देईन तुला ऊन साहून
आजही सावलीच दाट
भावसरिता ओथंबलेली
आसुसलेला तिचा काठ

कुठेतरी मनामध्ये
पौर्णिमा उजळली आहे
चांदण्याच्या वाटेवरती
स्वप्नवेली फळली आहे

तुला कळेल का कोणास ठाऊक
चांदण्याचा चंद्र होणं
दुःख माझे दूर नेता
ग्रीष्म दाह मंद्र होणं

दि.१८/०४/२०२५
सकाळी ०७.११ वा.

(४६)
तूच मनाचा दिलासा

माझ्या परसात वेली
वेलीवर आल्या कळ्या
कळ्या डुलल्या वाऱ्याशी
वाऱ्याशी हा गंध गेला

गेला रानात वनात
वनात नि काननात
काननात कोण राहे
राहे राजस मनात

मनात काही आहे
आहे सांगायचे तुला
तुला कळणार कधी
कधी प्रीतगंध माझा

माझा प्रियतम तूच
तूच मनाचा दिलासा
दिलासा हा लाभतो ना
ना रे तुजवीण आशा

आशा उगाच फुलते
फुलते न प्रेम भाषा
भाषा जगाच्या वेगळी
वेगळी ही आस राजा

राजा सांगते कानात
कानात रे गुज काही
काही अनुबंध माझे
माझे जुळले तुझ्याशी

तुझ्याशीच जोडले रे
जोडले रे नशीबाला
नशीबाला काय सांगू
सांगू जोड रे आम्हाला

दि.१९/०४/२०२५
सकाळी ०५.३२ वा.

(४७)
हातात मोगऱ्याच्या

हातात मोगऱ्याच्या
कलिकांनो या फुलूनी
माझ्या मनातल्या
मग येतील कळ्या उमलुनी

आवाज चांदण्यांचे
गंधात माखलेले
स्वप्नात जागे झाले
मज स्वप्न राखलेले

आता प्रिया तुझ्या रे
स्मृती आठवात येती
माझ्या मनास तेव्हा
गावात तुझ्या नेती

वाऱ्यासवे इथे मग
हिंदोळतात आशा
समजे तुला का सखया
ही मोगरीची भाषा

असते कधी मी
जेव्हा एकांत बैसलेली
ही मोगरी मनातून
सुरभीस पैसलेली

दि.२२/०४/२०२५
सकाळी ०६.२१ वा.

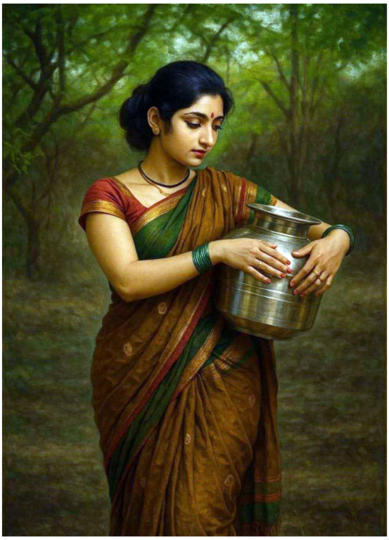

(४८)
मी पाणवठ्यावरती

या कळशीतून जल भरणीला
रोज जाते प्रिया रे
तुला भेटण्या आस जीवाला
घेरे उदासी जिवा रे

भरल्या पाण्यामध्ये वाकते
बिंब माझे जरीही
दिसते मजला चित्र तुझे ते
प्रतिबिंब तरीही

कसे दूर तू माझ्याविण रे
राहणे सांग सख्या
शब्दाविण तू जाण भावना
लाजऱ्या आणि मुक्या

कुणा वाटते का रेंगाळे
मी पाणवठ्यावरती
लाटा बाहेर लाटा आतून
भावसागरा भरती

ही प्रेमाची घे भरलेली
प्रिया तुला रे कळशी
अमृतपाने तृप्ती पावशील
पुन्हा या वाटे वळशी

दि.०३/०५/२०२५
रात्री ०९.२९ वा.

(४९)
मनी प्रीत सांजवात

उभ्या ठाकल्या सांजेला मी
आज थांबवत आहे
तुझी नि माझी भेट अनोखी
गोड लांबवत आहे

नको येऊ तू रजनी राणी
आज झोप ना जराशी
रोज नव्याने स्वप्ने पाहशी
ठेव उषेला उशाशी

एक लाभते तिन्ही सांजेला
मीलन वेळ निवांत
तू येते अन जावे लागते
दोन जीवांना दिशांत

जरा मला तो हात घेऊ दे
हाती राजस देखा
नशिबाच्या मज जुळवू दे ना
काही रेखा सुरेखा

पल्याड उगवे पहाट कोठे
अन कोठे ही रात
दोघींमधली तेवत राहो
मनी प्रीत सांजवात

दि.०४/०५/२०२५
सकाळी ११.५३ वा.

(५०)
भेटकलिका सानूल्या

तिन्ही सांजेला नेशी का मला
निवांत नदीच्या काठी
जिथे सांधले पूल आपुले
भावप्रीतीच्या गाठी

रात होऊनी मिटण्या आधी
दिवाकराचे बिंब
होत जातसु परस्परांच्या
प्रेमातून की चिंब

रंग सांजेचे आकाशातून
पसरून जाता जाता
मी तुला लाभले आहे कितीदा
हरवून गाता गाता

विसरून मजसी जात असे मी
तूच तू सांजेकाठी
अल्याडही तू पल्याडही तू
मनी सांजेची दाटी

जशा रंगल्या रंग लेऊनी
त्या तरुवर पानूल्या
किती ओळखून घ्याव्या राजा
भेटकलिका सानूल्या

दि.०९/०५/२०२५
रात्री ११.४८ वा.

(५१)
सजल्या शृंगारात राजसा

सजल्या शृंगारात राजसा
प्रेम तुझे दडलेले
पाऊल कैसे हृदय उंबरी
सांग तुझे अडलेले

एक एक भूषणा चढविशी
ही प्रेमाची खूण
किणकिण कंगण हार रुळती अन
नुपूरांची छुन छुन

बोले अंगठी जुळल्या गाठी
झुमके हिंदोळती
या रत्नांच्या तेजामधुनी
प्रीत मोती ओघळती

भांगामध्ये तू भरलेला
शेंदूर सौभाग्याचा
सात पावले सोबत चालून
साथ सांभाळण्याचा

आजही जाशी बुडून माझ्या
सख्या तू शृंगारातून
प्रेम आपुले सदा चिरंतन
किती वर्षे जरी लोटून
गेली
किती वर्षे जरी लोटून ....

दि.११/०५/२०२५
सायं. ०६.२१ वा.

(५२)
मनात माझ्या स्वप्नपालखी

हवा गारवी शिरशिर शिरवी
ओल्या धुक्याची ओल नवी
इथे एकटी गीत तुझे मी
ऐकताच उमले पालवी

सूर तुझे उमटून खोलवर
झाकझाकले नयन कधी
गीत गोडवा ओठी अडला
झरते अमृतमयी नदी

प्रीत वाढते गोडी चढते
आयुष्याची साथ अशी
धुंद धुंदते सखी प्रिया तव
विसरून जाते स्वत्व कशी

अशी सांज मग मनात येते
जरा टेकण्या निवांतता
अलगुज देते सांगून वेडी
मंद रातराणी शांतता

ये ये राजा क्षणात येथे
तुझी रागिणी वाट बघे
मनात माझ्या स्वप्नपालखी
सजुनी धजुनी रोज निघे

दि.२५/०५/२०२५
रात्री ०९.४४ वा.

(५३)
प्रेम उतरले हवे हवे

मनास माझ्या नव्या नव्याने
नवीच वाटे उगाच साद
कुणी कोणत्या दिशेने देते
असे वाटते हळवी साद

उगाच येती सुगंध कोठून
वाऱ्यावरती सागर लाट
मनात उठती तरंग शीतल
आनंदाचे वाहून पाट

फुले उमलती रंगही खुलती
फुलपाखरू होते मन
पाऊस पडता मातीमधले
गंधित माझे मन कण कण

आता कुणाच्या हाका ऐकून
असे वाटते गाव मिळे
कुणी सोबती असले तर मग
जगण्यासाठी नाव मिळे

असेच पहावे शून्यामधुनी
चितारलेले चित्र नवे
असेच वाटे नजरेमध्ये
प्रेम उतरले हवे हवे

दि.२८/०५/२०२५
रात्री ११.५८ वा.

(५४)
पारदर्शीपण कसे लाभायचे

पारदर्शक मन माझे वाचून घे
आतले जे जग माझे समजून घे
काय लिहिले आहे मी तेथे पहा
ते तुझ्यासाठीच रे उमजून घे

शांत थोडा डोकवून पाहशील ना
तू तिथे माझ्या मनी राहशील ना
मी तुझ्या प्रेमात दिधले सर्वस्व रे
तू तुझे काळीज मजसी वाहशील ना

भावनांची ती सरिता आत वाहे
ओतप्रोत प्रीतलाट खळखळाळे
स्वार तू होऊन त्यावर पाह ना
तेज एक प्रेमरूपी बघ झळाळे

वाट मी पाहे किती तुजला कळे मग
तू किती माझाच आहेस तुज वळे मग
जाऊनी विरल्या नको त्या कल्पना
स्पष्ट आणि स्वच्छ चित्र आकळे मग

पारदर्शीपण कसे लाभायचे
या जगी तू सांग कसे वागायचे
मी अशी आहे तू घे समजून की
पारदर्शी होत तू जागायचे

दि.१४/०६/२०२५
रात्री ११.३२ वा.

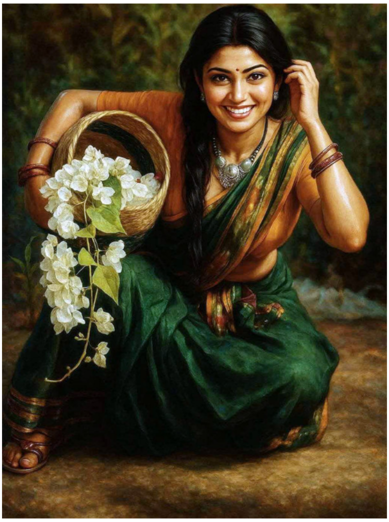

(५५)

प्रियतमा मी खुलली

तुला कळेल का सांग
प्रियतमा मी खुलली
तुझ्या डोळ्यात आशेची
माझ्या वेली की डुलली

मग प्रीतभरलेल्या
क्षणक्षणांच्या कलिका
क्षणी उमलून होत
जाती फुलांच्या मालिका

रंग कोणते हवे रे
तुज देईन सारखे
नको करू कधी मज
तुझ्या प्रेमास पारखे

गंध रोज वेगळाले
तुझ्या जीवनी देईन
उधळून माझे सारे
तुला आपुले करीन

हासू वेच सख्या थोडे
माझ्या आनंदाच्या कळ्या
तुला डुबवून देती
माझ्या गाली दोन खळ्या

दि.२२/०६/२०२५
रात्री ११.४२ वा.

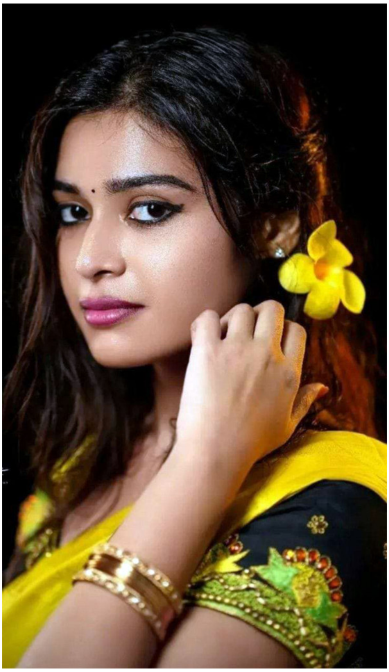

(५६)
तव आठवांच्या फुलांना

तव आठवांच्या फुलांना
कुठे मी सांग दडवून ठेऊ
ती कधी न कोमेजणारी
सुमने कशी लपवून नेऊ

ती आत राहती तरीही
मजला का बेधुंद करती
मी तुझ्यात हरवून बसते
त्या कळ्यांस येते भरती

ते गंध कुठे ना मिळती
ते केवळ स्वर्गसुखाचे
कस्तुरीमृगाची हरिणी
मी रान हिंडे फुकाचे

मी जगते सोबत यांची
सोबतीस तू असतो ना
स्मृती ताज्या होऊन जाता
तू जवळी मज असतो ना

मी म्हणून माळते हृदयी
या आठवणींची माळ
तुज कल्पनाही बघ नाही
मज जीवनाची सकाळ
तू, मज जीवनाची सकाळ

दि.२३/०६/२०२५
रतेय १०.४८ वा.

(५७)
मनातल्या श्रावणाला

मनातल्या श्रावणाला
श्रावणाची आस का
बरसू दे कधीही तो
साजनाचा भास का

येते आभाळ भरून
माझ्या मनाच्या गगनी
शहारली होते राजा
तुझ्या स्मृतीने साजणी

मग दव होत येती
क्षण सुंदरांची माळ
तुझा माझा होतो कैद
मनी सुखाचा तो काळ

इंद्रधनू उमटते
सप्तरंगात प्रीतीच्या
सीमा ओलांडल्या तू मी
जगरहाट रीतीच्या

ऊन पावसाचा खेळ
त्याला जीवन हे नाव
राजा घेते ना मी तुझ्या
सांग काळजाचा ठाव

दि.२५/०६/२०२५
रात्री ०१.३० वा.

(५८)
नाहलेली जलपरी

रिमझिम रिमझिम पावसा
तू खुळा वेडा असा
ताप देत्या त्या उन्हाचा
तूच होशी रे दिलासा

आज भिजले चिंब ओली
मी अशी गेले सुखावून
आठवांच्या लाटेमध्ये
आपसूक गेले मी वाहून

थेंब अंगावरती झेलून
मी किती रे तृप्तशी
मोद सरिता वाहते मज
नित मनातून गुप्तशी

ओलसर मम कुंतलातून
गंध पवना तू वहा
राजसा डोळ्यात माझ्या
प्रीतवर्षा तू पहा

बरसू दे मेघातल्या त्या
थंड शीतल जलसरी
आज माझी मीच भासे
नाहलेली जलपरी

दि.३०/०६/२०२५
दुपारी ०४.२६ वा.

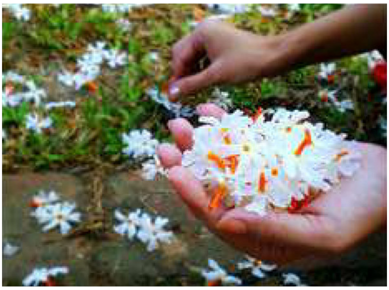

(५९)
स्वप्न हळवा प्राजक्त

स्वप्न माझ्या मनातले
जणु हळवा प्राजक्त
उमलून खुलते रातीला
रंग देठाशी आरक्त

काय वाटे कोण जाणे
सारे तेथे जे हवे
तेच घडते रोज आणिक
भुलविणारे नवनवे

अलगद झोपेतून वेचणे
स्वप्नकळ्यांची होत फुले
फांदीवरती नकळत काही
स्वप्नसुखांचे झुलती झुले

ती नाजूकतेची वीण होतसे
स्वप्न विणावे रोज खरे
सत्यामध्ये तसेच घडले
तर मग भासे किती बरे

भास मोहवून जाती स्वप्नी
ती फुले अन त्या कळ्या
जाग येते अन हाती उरती
स्वप्नकुसुम लडिवाळ पाकळ्या

दि.०१/०७/२०२५
रात्री १२.४३ वा.

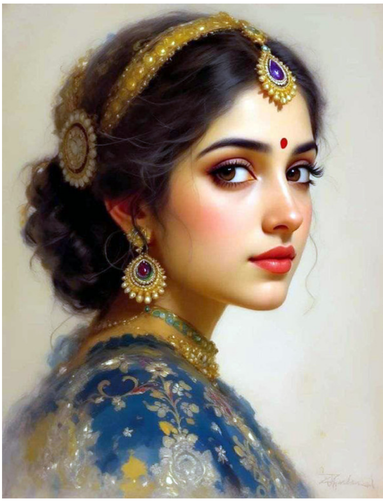

(६०)

सांज मोहरे मोहरे

सांज मोहरे मोहरे
तुझ्या आठवात राजा
त्यात होई प्रीतभऱ्या
भावनांचा गाजावाजा

प्रेम निखळ पावन
जशी राधा श्रीहरीला
तुझ्या चिंतनात जगे
श्वास विचारी भरीला

नाही होत भेट कधी
तुझी माझी संगतीला
तरी विणते मी स्वप्न
भाव येती रंगतीला

तुला कळणार कधी
आत झुरणारी प्रिया
हासू दिसे ओठावर
आत घालमेल जीवा

मनपातळीवरले
प्रेम समजून घे ना
एक फक्त तुझी सखी
जगी उमजून घे ना

दि.०९/०७/२०२५
रात्री ११.५३ वा.

(६१)
माझा चांदवा तू सदा

चांदण झऱ्याच्या
आज काठावर रमू
एक पूनव मनात
चल तिच्यातून गमू

मन चकोर होताच
भूक चांदण्याची कळे
वाट पाहणे पाहणे
त्यात नाहताना फळे

अशी शीतलता कोठे
कधी कशी सापडावी
भेट आगळी रे तुझी
माझ्याशीच ती घडावी

चांदण्याचा झुला प्रिया
माझ्यासाठी बांध ना रे
माझा चांदवा तू सदा
होशील का सांग ना रे

मग सोशीन कितीही
राती अंधाऱ्या उदास
पुन्हा लाभशील तूच
पुऱ्या चंद्राचा ही आस

दि.१०/०७/२०२५
रात्री १०.४२ वा.

(६२)

तू माझ्याकडे वळावे

असतोस तू समोरी
पाहण्यास का कचरतो
आहे मनात मी का
सहजी मला विसरतो

हे प्रेम माझे तुजवर
आहे किती दिसांचे
हे भाव माझे प्रियवर
जणू बघ मयूरपिसांचे

तू जाणतो की नाही
माहीत मला न काही
परि एकदा तरी रे
डोळ्यात प्रीत पाही

म्हणतात लोक वेडे
प्रेमात ना पडावे
मज सांग ना सख्या मग
हे जग कसे घडावे

तू विश्व माझे आहेस
किंचित तरी कळावे
वळणावरी जरासे
तू माझ्याकडे वळावे
तू माझ्याकडे वळावे

दि.१४/०७/२०२५
११.२७ वा.

(६३)
तूच मनी सांजवात

किती वाट मी पहावी
एका नजरेची भूक
असा काय गुन्हा झाला
झाली कोणती रे चूक

कुठे जाऊ तुझ्याविना
माझे जग तूच तू रे
सांग उदास मनाला
प्रिया कशी सावरू रे

वाटे दिसेल सजना
आजतरी कुठे मला
दिस जाईल कधी रे
मनासारखा ह्या भला

पाहशील एकदाच
तुझी मीरा मीच राधा
युगं पालटून गेली
प्रीतरिवाज हा साधा

मन गुंतले तुझ्यात
तूच सामावला आत
तूच सकाळ नि रात
तूच मनी सांजवात

दि.१५/०७/२०२५
रात्री १२.९४ वा.

(६४)
सुख स्वर्गीय हे इथेच आहे

तुझ्या नि माझ्या मनातले तर
भल्या पहाटे घडून गेले
अबोल होऊन बकुळ म्हणते
नवेच काही फळून आले

किती दिसांचा असा दुरावा
क्षणात आता मिटून गेला
पुन्हा नव्याने रतीमनावर
मदनबाण हा सुटून गेला

अलगद माझे केस मोकळे
गंध पसरुनी दिगंती उरती
शयनकक्ष बघ महाल झाला
शृंगाराला येऊन भरती

स्पर्श दिलासे हलके उसासे
कळ्या उमलल्या मनात काही
तुझ्या नि माझ्या भेटीतून हे
भाव अनामिक उठले पाही

सरली निशा उजडूनी उषेला
अजूनही मी तिथेच आहे
तुला पाहते जवळ राजसा
सुख स्वर्गीय हे इथेच आहे

दि.२५/०७/२०२५
रात्री ११.४९ वा.

(६५)

तुझी वाट पाहताना

तुझी वाट पाहताना
मन आठवात बुडे
तुझ्यासवे आकांक्षांच्या
नभांगणी मग उडे

तुझी वाट पाहताना
डोळे वाटेला लागती
भाव निरनिराळे ते
समजुतीने वागती

तुझी वाट पाहताना
खोल आस पाठवते
तुझे माझे गोड क्षण
सहवासी साठवते

तुझी वाट पाहताना
जळ तरळे लोचनी
मिटता उघडताही
ओलीचिंब का पापणी

तुझी वाट पाहताना
तुला कुशीत मी घेते
तुझ्यासवे रे राजसा
जन्म सुखावून देते

दि.३०/०७/२०२५
रात्री ११.३८ वा.

(६६)
अधीर मन

अधीर मन सुधीर त्यास
राखून ठेवू कसे
सांग मी निवांत श्वास
राजा घेऊ कसे

कोसळता आठवणींचा
पाऊस रुणुझुणु गाता
मन माझे हे किती बांधू मी
तुझ्याच मागे जाता

उगाच वाटे आला की तू
मला कवेतून भरशील
तसाच माझ्या कुशीत तुही
सदैव जवळी उरशील

धडधड वाढून काळीज होते
वरखाली ते भाते
मन मीलनी रंगून जाते
मदन रतीचे गाणे

नाही आता सांभाळता
येतं मला माझं मन
उडू देते मीही त्याला
नवे नवे देत गगन

दि.३१/०७/२०२५
सायं ०६.४९ वा.

(६७)
पुन्हा एकमेकांस पहावे नव्याने

खुणा सोबतीच्या
मनी या जपाव्या
कळ्या मोगरीच्या
मनी मग खुलाव्या

तुझे माझे हातात
हे हात आले
जणू स्पर्श उमलून
नवे धुंद झाले

तुझे माझे हे
शब्द गुंतून जाता
असे अर्थ जगण्यास
येतील आता

नव्या पावलांनी
नव्या वाटा घ्याव्या
नव्या चांदण्याच्या
ह्या भेटी घडाव्या

जरा चालुनी
जात रहावे नव्याने
पुन्हा एकमेकांस
पहावे नव्याने

दि.०५/०८/२०२५
सकाळी ०९.३१ वा.

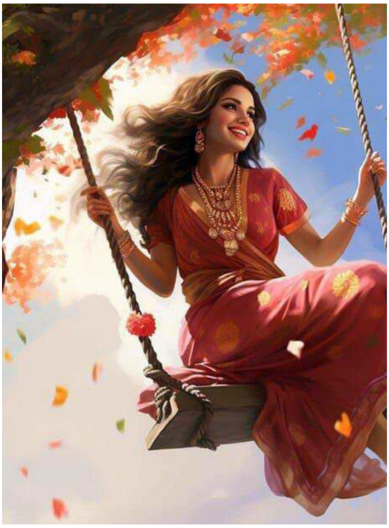

(६८)
असो मोकळे श्वास आकाश तारे

नको चंद्रतारे ते स्वप्नील धुमारे
मला दे सख्या तू माझे माझे किनारे

नको देऊ काही तू उपमा नव्याने
जपावे मला मी जशी आहे ना रे

नको दूषणे भूषणेही तुझी ती
मला नित्य प्रेमात तू पाह ना रे

नको देऊ वचने उद्याची कधीही
जगू दे मला आजचे धुंद वारे

नको बंद कोशी मला जखडू राजा
असो मोकळे श्वास आकाश तारे

येईन जेंव्हा तुझ्या सोबतीने
जपावे तू सन्मान स्त्रीत्वाचे सारे

दि.०७/०८/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

(६९)
आनंद गंध पाणी

दिसलास स्पष्ट आता
गेले धुके विरून
आले समोर सारे
भेटीतले स्मरून

शीतल मधुर तराणे
आपुले इथेच घडले
प्राजक्त भावनांचे
अलगदसे हाती पडले

समजून घेत गेलो
उमजून रे नव्याने
आता उजळल्या वाटा
अन राती काजव्याने

वाटे नवीन आता
झाले रे तेच नाते
मीही आता नव्याने
त्या वाटेवरती जाते

माझ्या मनात कोकीळ
गातो वसंत गाणी
डोळ्यात पाझरे अन
आनंद गंध पाणी

ठेवा जपून ठेवून
तू ठेव दे मला ती
भेटन मीही तुजला
हवी प्रेयसी तुला जी

दि.०८/०८/२०२५
रात्री ०७.४३ वा.

(७०)
नवीन वाटे चंद्रमा

नवीन वाटे चंद्रमा
नवी नवीच पौर्णिमा
नव्या ऋतूत सांगते
तुला प्रिया ही उर्णिमा

नवीच रात वाटते
नवी सखी ही भेटते
नवीन ज्वाल मन्मनी
नवीन स्पर्षे पेटते

नवीच जादू फेकते
शीत किरण सुंदरी
नव्या जगात डोलते
नवी दिशा का अंबरी

नवीन पाझरे पहा
अमृताचे चांदणे
दैवी लेणे प्रीतीचे
चांदणीचे सांगणे

नव्याच राज्यडंबरी
स्वप्न देखणे फुले
एक चंद्रमा मनी
रोज प्रियवरा डुले

दि.१२/०८ /२०२५
रात्री १०.४० वा.

(७१)

पागोळ्यांचा नाद झरे

पागोळ्यांचा नाद झरे....
झरझर झरझर धार सरे
आठवणींच्या हिंदोळ्यावर
जीवन भासे रम्य खरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
तू येशील का सांग बरे
काळ्या मेघांतून सापडे
प्रथम भेट मल्हार ठरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
मिठी ओलसर गंध उरे
फुलात मिटल्या भावभावना
हळूच दरवळती अत्तरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
दाही दिशी सौरभ पसरे
मृद्गंधाच्या ओढीपोटी
स्वर्ग भूवरी हा उतरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
ताप कोणता मन विसरे
श्रावणसरीत तनु तरतरीत
गीत अधरी उमले हसरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
पागोळ्यांचा नाद झरे......

दि.१३/०८/२०२५
रात्री ११.४८ वा.

(७२)
श्वास भरू दे रे मला

श्वास भरू दे रे मला,
मोकळे जरा असे
मिटून लोचनांस मजसी
चित्र वेगळे दिसे

रम्य सृष्टी संगती
गीत उमटते नवे
स्वप्नं पाहू दे मला
त्यात लाभे जे हवे

सजविलेली मी तनु,
हळवी मृदुली ही मनु
रोमरोमी सांधते
प्रीतवीण कणकणु

आतले आवाज
मी ऐकते जरा जरा
गंध एक आगळा
हुंगते खरा खरा

सोड थोडे एकटीस
एकटी मी बोलते
वेलीवर फुलांसवे
हलके हलके डोलते

दि.१५/०८/२०२५
रात्री ११.५८ वा.

(७३)
जपणूक

जपणूक करावी मनधाग्यांची
मनापासुनी जपताना
किती प्रेमाचे बंध ओलावे
हळवे अलगद टिपताना

या ह्रदयाचे त्या ह्रदयाला
सांगून द्यावे न बोलता
शब्द जिथे थांबती हारती
बहरून येई भावलता

एकतरी मज मिळो जीवनी
रंग मनाचे जपणारा
तारा असावा ह्रदयाकाशी
आनंदाने दिपणारा

गुजगोष्टींच्या हिंदोळ्यावर
उंच झुलावे मनोमनी
आहे कुणीतरी माझे वाटे
आत भावना क्षणोक्षणी

कुणी शिकवावे कसे जपावे
कोमल भावमनास प्रिया
आतून एका ओढीपोटी
आपसुक घडते जपणे क्रिया

दि.१८/०८/२०२५
सकाळी ०८.२२ वा.

(७४)
प्रेम माझे तुझ्यावर

प्रेम माझे तुझ्यावर
आहे किती सांगू कसे
सांगते इतकेच की
ते न या जन्मीचे असे

वाटते कैसे कुठूनी
जुळती धागे भावनांचे
चालती हे खेळ येथे
रचयित्याच्या कल्पनांचे

मी असे कर्ता हा भ्रम
ठरलेले सारे कधीचे
नाट्य येथे घडते केवळ
लिहिलेले आहे आधीचे

शोधते मी का असावी
ओढ इतकी ही मनाला
वाटते जवळी असावा
राजसा तू क्षणक्षणाला

केवढी ही पूर्तता
जन्मांतरीची चालते
म्हणुनी येथे कोणीतरी
कोणावरी नित भाळते

दि.१९/०८/२०२५
रात्री ०८.०४ वा.

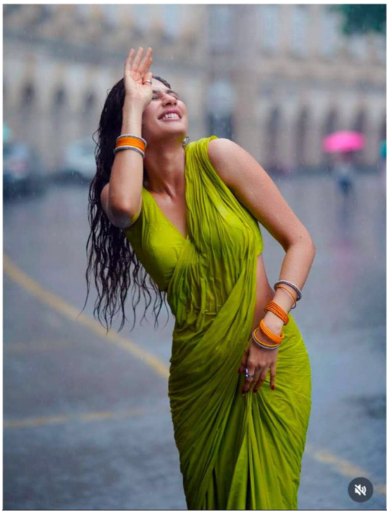

(७५)
मारू नको शर तू मदना रे

मारू नको शर तू मदना रे
सर सर मेघा आडून
दे सजनाला संगती माझ्या
सत्वर वेड्या धाडून

भिजले तनमन भिजला कणकण
रती देही हो उन्मन
भेट घडवुनी जरा होऊ दे
धुंद आमुचे मीलन

सहस्र कलिका उमलून येती
जणु एक समयाला
तो असला तर सोसून घेईन
तुझा मधुर प्रीत घाला

भिजल्या केसातून केवडा
उगाच का दरवळतो
ऋतू वर्षावी शीतल स्पर्शे
विरही जना तू छळतो

म्हणून म्हणते शर बरसू दे
सोबती राजस असता
उगाच मदनानले जाळीशी
काळजास मज नसता

दि.२२/०८/२०२५
रतेय ११.३९ वा.

(७६)
रंगले तुझ्याच श्यामरंगी मी

रंगले तुझ्याच श्यामरंगी मी
रंग एक झाले कृष्णा आपले
प्रीत खूण जणु मयुरपीस हे
नित्य तुझ्या मुकुटात शोभाले

आजही मनात असते राधिका
धारा वाहते तीच मोहवीत
कृष्ण सख्याच्या मनात राहते
सखी तयाची त्यास गाहवीत

दिशा भाळती सांज मोहरे
कुंजवनातील मोरपिसारे
भारावत जाती हो कशाने
रोज आजही तिथले वारे

गंध येतसे सुगंधी सारखा
माझे पुन्हा मानस हे गुंगते
साद वेणूची रुंजी घालते
सप्तसुरांवरी धुंद धुंदते

वाटते मला असे अजूनही
जवळी असशी नसशी दूर दूर तू
रम्य कथा ज्या घडल्या आपुल्या
प्रेमसरितेचा भासे पूर तू

दि.०९/०९/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

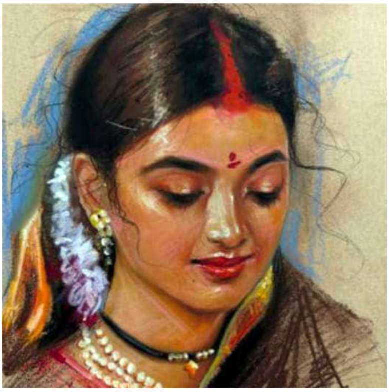

(७७)
मदनसुंदरा रहा तू संगी

कसे सांगू तू वाचून घे
भाव ओठात दबलेले
शब्द अडतात का तेथे
प्रीतीच्या गावी रुजलेले

कशी पाहू तुला सजणा
नजर आहे रे झुकलेली
तुला कळते का बघ वेड्या
लाज गाली चमकलेली

एक वागे उनाडशी थोडी
बट माझी ती वाऱ्यावर
नाही कधीचे तुझ्याविन ते
हृदय माझे रे थाऱ्यावर

कुडी कानात मोत्यांची
कुजबुजते हळूच काही
म्हणे अलवार प्रियतम गे
तुझ्या गजऱ्यात का राही

डोरले गळ्यात शेंदूर भांगी
तुझ्याच नावे प्रीत अभंगी
अजोड जोडा जन्मोजन्मीचा
मदनसुंदरा रहा तू संगी

दि.१६/०९/२०२५
रात्री ०१.३६ वा.

(७८)
सांज टेकली क्षितिजपाशी

कुठून कोणत्या वाटा गेल्या
तुझ्या नि माझ्या राजा
सांज टेकली क्षितिजपाशी
तिचा न गाजावाजा

एक पूल साधला नव्याने
नवीन नाते झाले
गतजन्मीचे बांध आपुले
हलके जुळून आले

असेच बसले तुझ्यासवे मी
गतकाळाची पखरण
दबून गेल्या आठव दुखऱ्या
खपल्यांची का उकरण

प्रकाशझोतासवे किरण मग
आशेचा पाहिला
इथेच आपुला विरंगुळाही
विसाव्यास राहिला

रंग वेगळे आकाशाने
पांघरलेले आता
कुठून येती स्वर सुंदरसे
कानी कुणी न गाता

दि ०३/१०/२०२५
रात्री ११.५८ वा.

(७९)
सरी प्रीतीच्या साजना

पावसात ये निरोपा
जरा घेऊन रे मेघा
वाट सजनाची पाहे
जोड मीलनाच्या रेघा

थेंब थेंब सळसळे
मनी मदन उसळे
जलधारांनी वणवा
आत केवढा तो जळे

कसे कुणाला कळावे
विरहात झुरणे हे
उगाळून जीव वेडा
आसरूपी उरणे हे

येतं आभाळ भरून
तुला कितीदा स्मरून
आत पूर दाटतो नि
शांत राहते वरून

बरसू दे आता तुझ्या
सरी प्रीतीच्या साजना
दे ना दिलासा विरही
अधीरशा माझ्या मना

दि.१४/१०/२०२५
रात्री ११.४७ वा.

(८०)
तू आला की माझी दिवाळी

एक दिवा मी आज लावला
तुझिया आठवणींचा
तेजामागे घडला आपसुक
सोहळा पाठवणीचा

त्या त्या आपुल्या गोड स्मृतींचे
तेज दीप उजळले
किती दिव्यांची आरासही मज
मनी मला ते कळले

कळेल का रे उंबऱ्यात मी
सदाची तेवत आहे
तुझ्या वाटेवर पंचप्राणांची
पणती ठेवत राहे

आठवते का बघ ना तुजला
ती पहिली दिपवाळी
घरात होती मनात आपुल्या
उजळून गेली दिवाळी

ये ये झडकरी तुझ्या पदतळी
जीव दीप लावीयले
तू आला की माझी दिवाळी
दिव्यांस मी दावीयले

दि.१८/१०/२०२५
रात्री ०९.३७ वा.

(८१)
झणी पुन्हा गेलास की

मज मनीच्या भावना
सांग कळल्या का खुणा
बोलले तरीही न कळते
का असा करीशी गुन्हा

बोलती ना शब्द केवळ
लोचनेही वाच ना
मी तुला स्मरते तरीही
तनुवरी रोमांच ना

तू जरा पाहशील माझे
वागणे समजे तुला
जाण थोडे हळवे कोमल
जाण मानस मन फुला

आज मी रे उंबऱ्यातच
तेवले बघ सांजेला
पांघरूण बसले कधीची
तू दिलेला जो शेला

तू तिथे त्या वळणावरती
भासला आलास की
चिंतनातच होते आणि
झणी पुन्हा गेलास की

दि २८/१०/२०२५
सकाळी ०९.५७ वा.

लेखिकेचा परिचय

- **डॉ. मंजूषा पंढरीनाथ कुलकर्णी,**

  पीएच. डी. (संस्कृत), नेट (संस्कृत), सेट (शिक्षणशास्त्र), एम.ए. (संस्कृत), एम.एड., राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ (महाराष्ट्र शासन, भारत) (सहाय्यक प्राध्यापक – संस्कृत)

  २३१ समर्थ अलंकार, सदनिका क्र. २, कवितांच्या बागेसमोर, विठ्ठल रुक्मिणी मंदिराजवळ, ज्योतीनगर, छ. संभाजीनगर – ४०० ००५

  ई–मेल : dr.manjushak@gmail.com

  मोबाइल : + ९१ ९८२२८ ३९४९१ । व्हाट्सएप; +९१ ९०८२१ ६१५२४

सध्या :

- **प्रशासकीय अधिकारी, मुख्यमंत्री कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई (महाराष्ट्र)** येथे राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ म्हणून कार्यरत.
- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामध्ये राज्यात सर्वप्रथम स्थान अधिगत आणि राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ शासनसेवेमध्ये २२ वर्षांपासून कार्यरत.
- **संस्कृत सल्लागार मंडळाची सदस्य, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली. (https://sahitya-akademi.gov.in)**
- व्यापकदृष्ट्या मान्यताप्राप्त संस्कृत भाषातज्ज्ञ, **साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२० प्राप्त,** उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक विचारवंत, उच्च प्रशंसित कवयित्री, लेखिका, संशोधक आणि वक्ता.
- तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी लिखित ''वैदिक साहित्याचा इतिहास'' (२६० पृष्ठे) या **मराठी पुस्तकाचा (साहित्य अकादमी पुरस्कृत) संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्याचा विशेष प्रतिष्ठेचा प्रकल्प** साहित्य अकादमीने प्रदान केला होता, जो पूर्णत्वाला जाऊन साहित्य अकादमीद्वारे अनुवाद प्रकाशित.
- आचार्य बाळाराव **सावरकर लिखित स्वातंत्र्यवीर सावरकर यांच्या चरित्राच्या (अंदाजे २००० पृष्ठांच्या) ४ खंडांचा अत्यंत सन्मानाचा संस्कृत अनुवाद प्रकल्प** स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक, मुंबई यांनी स्वाधीन केला आहे. त्यापैकी प्रथम खंडाचा अनुवाद पूर्ण झालेला असून प्रकाशनाच्या मार्गावर.

- गेल्या २५ वर्षांपासून, भाषा, साहित्य, संस्कृती, कला, नाटक, शिक्षण आणि भाषेशी संबंधित विधायक कार्याचा प्रसार करण्याच्या ध्येयाने प्रेरित अन् कार्यरत आहे.
- संस्कृतच्या प्राध्यापिका, वसंतराव नाईक शासकीय कला आणि सामाजिक शिक्षण संस्था, नागपूर.
- **महाराष्ट्र शासनाच्या पहिल्या पूर्णवेळ महिला भाषा संचालक आणि महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, महाराष्ट्र शासनमध्ये प्रशासकीय अधिकारी** ह्या पदांवर कार्यभार सांभाळला.
- पुणे विद्यापीठातून पदवी आणि पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केले
- तसेच पुण्यातील एसएनडीटी विद्यापीठामधून देखील बी.एड. आणि एम.एड. पूर्ण केले.
- एकाच वेळी पुणे विद्यापीठ आणि टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठात अव्वल येण्याचा बहुमान मिळवला.
- MPSC वर्ग-एक परीक्षेमध्ये संस्कृत या विषयामध्ये सर्वप्रथम येण्याचा बहुमान
- विविध राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय परिषदा, चर्चासत्रे आणि परिसंवादांमध्ये अनेक शैक्षणिक शोधनिबंध सादर केले आणि अनेक प्रतिष्ठित पुरस्कार जिंकले.

लक्षणीय योगदान :

डॉ. मंजूषा या भाषा, कला, नाटक, संस्कृती, प्रशासन, साहित्य आणि शिक्षण या क्षेत्रांमध्ये अनेक बहुमुखी भूमिकांमध्ये योगदान देत आहेत. त्या संस्कृतमधील एक प्रसिद्ध प्राध्यापिका, एक प्रसिद्ध वक्ता, एक विचारशील प्रवचनकार, एक वाचक, एक उद्घोषक, एकल-कलाकार-नाट्यकलावंत/सादरकर्त्या, एक कवयित्री, एक संशोधक, एक लेखिका आणि अशा अनेक क्षेत्रांमध्ये नैपुण्य असलेल्या विदुषी आहेत.

गेल्या काही वर्षांमध्ये डॉ. मंजूषा यांनी भाषिक संशोधन, अनुवाद, भाषा आणि कोशविकास आणि भाषा धोरणाची निर्मिती अशा अनेक महत्त्वपूर्ण क्रियाकार्यांचे नेतृत्व केले आहे. शिक्षण, साहित्य, प्रशासन आणि संस्कृती या

क्षेत्रातील त्यांच्या अद्‌भुत योगदानाबद्दल त्यांना अनेक पुरस्कार आणि सन्मानचिन्हांनी सन्मानित करण्यात आले आहे.

डॉ. मंजूषा यांनी मराठी कवितेच्या क्षेत्रात जागतिक स्तरावर विश्वविक्रमधारक अशी एक अनोखी ओळख निर्माण केली आहे आणि चरित्र, कविता, ललित आणि तात्त्विक तसेच वैचारिक लेखन अशा सर्व संबंधित शैलींमध्ये त्या एक उत्कृष्ट आणि प्रथितयश लेखिका म्हणून चमकत आहेत.

प्रकाशमार्गा: हे पुस्तक डॉ. प्रकाश बाबा आमटे यांच्या चरित्राचा (मराठी भाषेतील) डॉ. मंजूषा यांनी केलेला संस्कृत अनुवाद आहे ज्याला २०२० वर्षातील साहित्य अकादमीच्या अनुवाद पुरस्काराने गौरविले गेले. डॉ. आमटे यांच्या या अद्‌भुत जीवनप्रवासाचा संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्यात डॉ. मंजूषा यशस्वी ठरल्या आहेत.

‘‘**साहित्यिक व्रत**’’ म्हणून गेल्या ६ वर्षांपासून, डॉ. मंजूषा रोज काव्यरचना रचत आहेत आणि प्रसारित करत आहेत. त्यानिमित्ताने मराठी कवितेतील ‘हाय रेंज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड’ मध्ये जागतिक विक्रम केल्याबद्दल महाराष्ट्राचे माजी राज्यपाल श्री. भगतसिंग कोश्यारी जी यांच्या हस्ते डॉ. मंजूषा यांचा सत्कार झाला आहे.

प्रकाशित पुस्तके –

- डॉ. मंजूषा यांनी मराठी, संस्कृत आणि इतर भाषांमध्ये अनेक उत्तम पुस्तके लिहिली आहेत आणि त्यांचे पहिले पुस्तक ‘विवाह संस्कार’ २०१० या वर्षी प्रकाशित झाले. त्यानंतर डॉ. मंजूषा यांनी संस्कृतमधील इतर अनेक पुस्तके प्रकाशित केली आहेत ज्यामध्ये श्यामस्य माता, विवेकानंदस्य विचारसौंदर्यम्, वेदकालीन स्त्रीरत्नानि, स्मृतिवचनानि, स्मृतिप्रतिपादित न्याय:, विवेकरत्नानि, प्रकाशमार्गा : अशी अनेक पुस्तके संस्कृतमध्ये रचली व अनुवादित केलेली आहेत. तर ‘प्राचीन भारतीय समाज’, ‘सूर्य शक्ती और मानव’, ‘कौटिलीय अर्थशास्त्र’, ‘स्मृतीग्रंथ – भाग १ और २’ ही त्यांची हिंदी भाषेतील पाच पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत.

  त्यांच्या मराठीतील पुस्तकांमध्ये अनमोल विचार ठेवा – नचिकेता (लेखांचा संग्रह), लावण्यखणी (मराठी लावणी गाण्यांचा संग्रह), कणखरबाणा राणी

अहिल्या (अहिल्याबाई होळकर यांचे चरित्र), मृद्‌गंध (ग्रामीण मराठी भाषेतील कवितांचा संग्रह), एक पाती गवताची (ललित लेखसंग्रह), प्रीतसुधा, आरसपाणी-जीवनगाणी (मानवी जीवनावरील कवितांचा संग्रह), गोड-गोड पापा (बालकवितांचा संग्रह), सर्ग-निसर्ग, संतोष, उत्कर्ष, पूर्वा, सृष्टीगंध, युगंधरा (निसर्गावरील कविता), नाथा पंढरीनाथा, ईश भाग्येश (देवभक्तीपर), मंगेश, आंदण (प्रासंगिक), रूप-स्वरूप, श्रीरंग (राधाकृष्ण), अलवार, मधुश्री, सहा सोहळे (ऋतू), सुधांशु (चंद्र), दिव्यांतरी (सूर्य), बकुळफुले, अळुमाळु, सुरभी, कामिनी (फुलांवरील कविता), खाणाखुणा (पशु), वैष्णवी (पक्षी), नादश्रुती, श्वेता (तिच्यावरील प्रीत कविता), स्वामिनी (स्त्रीजीवन - भाग १), मृणालिनी (स्त्रीजीवन - भाग २), प्रमिला (धरती-आकाश), लाघव वेळा (सकाळ-संध्याकाळ), मनमंदिरा, तेजशलाका, उदय, मंजुभारती (जीवनपर कविता), प्रियतमा शुभांगी, नेहा, सुधीर, दरवळ तुझे नि माझे (त्याच्यावरील प्रीत कविता), मन्मनी, इंदुमती, मंजुश्री, मानसी (ललितलेख), बोल बरवे, मनस्विनी, हृदयस्पर्शी (रसिक प्रतिक्रिया - कवीश्वर), प्रतिसाद, रसिकवरा, हृदयतरंग, अनुबंध (अन्य रसिक प्रतिक्रिया), गंधराणी (मिश्र कविता), श्रावणी (पाऊस कविता), उल्का (गझल), तेंव्हा (वेळा), नभ मोजताना (धरती-आकाश), जरा रेंगाळले (वाट), रंगतनु, कृष्णकांत (रंग), कविता माझी (सर्वोत्कृष्ट कविता), कवडसा, मृण्मयी, अबोली, अनावर मना, मल्मली, अक्षरा, अनुरंग, नवी नवेली, मन ओथंबुन गेले, उमलवाट, (मिश्र कविता) यांचा समावेश आहे.

याशिवाय विज्ञानातील संस्कृत, स्मृती धारा भाग-१ आणि भाग २, चतुरंग, शोधामृत, संस्कृत मराठी उखाणे, गौरवगाथा सूर्याची, जीवनचिंतन, भावमंजूषा, विचारकणिका, वेदकालीन स्त्रीरत्ने आणि अणुविज्ञानातील झंझावात - डॉ. अनिल काकोडकर, प्राचीन भारतीय समाज. ही पुस्तके देखील प्रकाशित आहेत. त्यांचे मराठीमध्ये 'मंजु मंजिरी' आणि 'सर्ग निसर्ग' नावाने ऑडिओ कवितासंग्रहही प्रकाशित झालेले आहेत.

प्रकाशनाच्या वाटेवरील पुस्तके –

(सर्वोत्कृष्ट कविता) – लोभसवाणी, (मन) – मन मनुल्या, वेध मनाचा, शब्द पाखरं, मन मोहरून माझे, (अध्यात्म) – निरव नमन, (जीवनपर) – क्षणांचं देण, आयुष्याचं गाव, (फुले) – फुललेलं मौन, (निसर्ग) – सुख सुखाचं, पानापानातली कथा, (प्रीत त्याची तिच्यासाठी) – शब्द तुझ्या नावाचे, (पशु–पक्षी – घरटे) स्पंदन रेषा, (सुख–दुःख) – सुखाचा किनारा, (नाती) – थांब जरा तू, (गंध–सुगंध) – दूर त्या तिथे, आनंद गंधपाणी, (स्त्रीजीवन) – उडण्या हे आभाळ, (चंद्र आणि लज्जा या भावनांवरील कविता) – घडते नवेच काही. (संस्कृत बाल काव्यसंग्रह) – बालमोदिनी, सुधा मूर्ती यांच्या 'तीन हजार टाके' या मराठी पुस्तकाचा संस्कृत अनुवाद – त्रिसहस्रसीवनम्, (संस्कृत अनुवाद) – मनुष्यः.

मिळालेले पुरस्कार :

पुरस्काराचे नाव आणि वर्ष –

- कोकण मराठी साहित्य परिषदेचा अत्यंत मानाचा २०२२–२३ चा ललित गद्य विभागातील द्वितीय क्रमांकाचा सौ. लक्ष्मीबाई व राजाभाऊ गवांदे पुरस्कार 'एक पाती गवताची' या ललितलेखसंग्रहास प्राप्त झाला आहे.
- शिक्षाश्री सन्मान – २०२४
- स्व. वा.ना. उत्पात स्मृती पुरस्कार – २०२३
- परळी भूषण पुरस्कार २०२३
- मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय २०२३ पुरस्कार (गौरव गाथा सूर्याची साठी)
- संस्कृत भाषा सभा नाशिक, महाराष्ट्र तर्फे डॉ. व्ही. एम. गोगटे स्मृती पुरस्कार २०२३
- अखिल ब्राह्मण मध्यवर्ती संस्था, नाशिक २०२२ तर्फे सन्मान आणि सत्कार
- अखिल देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण मध्यवर्ती मंडळ, वडोदरा तर्फे ''साहित्य रत्न'' पुरस्कार २०२२
- सरस्वतीदेवी विद्या विकास ट्रस्ट पुरस्कार २०२२
- प्रेमचंद सन्मान २०२२
- अणुविज्ञानातील झंझावात : डॉ. अनिल काकोडकर – ३ राज्यस्तरीय पुरस्कार प्राप्त

- महात्मा फुले राज्यस्तरीय बाल-साहित्य पुरस्कार (महाराष्ट्र साहित्य प्रतिष्ठान) २०२१
- राज्यस्तरीय संत नामदेव चरित्र साहित्य पुरस्कार २०२०
- लेखक सुनील रंगराव देसाई राज्यस्तरीय बाल-साहित्य पुरस्कार २०२९
- संस्कृतसाठी साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२०
- राष्ट्रपती पुरस्कार विजेते दिवंगत व्ही.डी. सर्जे गुरुजी प्रतिष्ठानचा जीवन गौरव पुरस्कार २०१८
- पत्रकार उत्कर्ष समिती (मुंबई)चा राज्यस्तरिय आदर्श शिक्षक पुरस्कार २०२७
- शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ आष्टी जि. बीड (महाराष्ट्र) चा राज्यस्तरीय आदर्श पुरस्कार
- द्वारका प्रतिष्ठानचा राज्यस्तरीय सर्वोत्कृष्ट प्रशासक पुरस्कार
- गोस्वामी संत तुलसीदासकृत रामचरित मानस पुरस्कार २०२६
- राज्यस्तरीय दैनिक भास्कर महिला पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय लोकमत सखी सम्राज्ञी पुरस्कार २०१२
- दिल्ली संस्कृत अकादमी, अखिल भारतीय-नवोदित - संस्कृत कवि प्रतियोगिता पुरस्कार २०१२
- लोकमत माझी आई पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय महिला गौरव पुरस्कार २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - संहितालेखन प्रथम पारितोषिक २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - नाट्य द्वितीय पारितोषिक २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०१०
- S.N.D.T. महिला विद्यापीठ, सर्वतृतीया २००१
- मध्यप्रदेश संस्कृत अकादमी राष्ट्रीय निबंध रचना पुरस्कार १९९८
- महाराष्ट्र राज्यशासन संस्कृत प्राविण्य पुरस्कार १९९८

- **Digital Content :**

अ.क्र.	तपशील	लिंक
१	सखी सह्याद्री मुलाखत, दि. १०-१०-२०२४	https://www.facebook.com/share/v/FmEuAjAVeKGrunYB/?mibextid=WC7FNe
२	सोनाली नवांगुळ, डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमीचा अनुवादासाठी पुरस्कार	https://www.loksatta.com/pune-news/sonali-nawangul-dr-manjusha-ku-lakarni-sahitya-akademi-award-for-translation-akp-94- 2600116 ?utm_source =whatsapp_web & utm_medium =social& utm_campaign=socialshare buttons
३	''आपल्यालाच आपला प्रकाश होता आलं पाहिजे.'' साहित्य अकादमीचा पुरस्कार मिळाल्या नंतर मंजुश्री यांनी दिलेला हा संदेश आपल्या सर्वांसाठी साहित्य अकादमी पुरस्कार विजेत्या डॉ. मंजूषा कुलकर्णी MaxWoman वर.	https://youtu.be/Lqu-YF4G-rw
४	डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमी पुरस्कार	https://www.madhyamvruttseva.com/डॉ-मंजूषा-कुलकर्णी-यांचा/

५	महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल यांचे ट्वीट	<https://twitter.com/mah a_governor/status/ @maha_governor 1439559856764030979 ?s=08 <https://twitter.com/mah a_governor/status/143955 9859536482304?s=08
६	संस्कृत भाषाव्रताचा सन्मान 'प्रकाशवाटा' या डॉ. प्रकाश आमटे यांच्या आत्मचरित्राचा संस्कृत अनुवाद डॉ. कुलकर्णी यांनी 'प्रकाशमार्गा:'	https://www.loksatta.com //lokrang/sahitya- akademi-award-for- translation-autobiography- of-prakash- amte-poet-prof-dr- manjusha-kulkarni- prakashwata-zws- 70-2612674/lite/ ?utm_source=whatsapp_ web&utm_medium=social& utm_campaign=socials harebuttons
७	https://mr.wikipedi a.org	https://mr.wikipedia.org/ wiki/मंजूषा_कुलकर्णी
८	प्रा.डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांचा महाराष्ट्र राज्याच्या मा. राज्यपालांच्या हस्ते अभिनव साहित्यिक विक्रम केल्याबद्दल सत्कार	https://youtu.be/ 6x7BRzz_seo

९	प्रशासक आणि संस्कृत विद्वान - डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांच्याशी भेट (डीडी न्यूजद्वारे)	https://youtu.be/7a5dNUZKnRk
१०	@MahaGovtMic	https://twitter.com MahaGovtMic/status 1476551366352924672?s=08
११	कवयित्री डॉ.मंजूषा कुलकर्णी यांचा जागतिक काव्य विक्रम केल्याबद्दल राज्यपालांच्या हस्ते सत्कार 'साहित्यिक व संतांनी देश एकसूत्रात बांधला' भगतसिंह कोश्यारी	https://twitter.com/InfoVidarbha/status/1418559733921816580?s=20
१२	साहित्याच्या पारावर डॉ. मंजूषा कुलकर्णी सखी सह्याद्री - डीडी सह्याद्री दूरदर्शन मुंबई	https://youtu.be/VEJcY4GX7tg
१३	सखी सह्याद्री	<https://youtu.be/ITLxInwuJc ; https:/youtu.be/7a5dNUZKnRk
१४	खास कार्यक्रम / नवदुर्गासह डॉ.मंजूषा कुलकर्णी / नवरात्री स्पेशल / सकाळ मीडिया	https://youtu.be/m1Ot_LzxI4k

१५	मनीषा नवपुते यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1266533350529198id=100015176343763&sfnsn=wiwspwa
१६	संजीव खानझोडे यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/story.php?story_fbid= 4429100480484776 id=100001546044035 sfnsn=wiwspwa
१७	ऑडिओ अल्बम – "सर्ग_निसर्ग" ऑडिओ अल्बम – "मंजुमंजिरी"	<https://vy6s8.app.goo.gl/NKnJ> https://vy6s8.app.goo.gl/A8Z5
१८	Special Screening of 100th Episode of Mann Ki Baat from Raj Bhavan	https://www.youtube.com/live/7-dyWQaLA?si=mid7qSf_HIM6WQ8q
१९	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग – १	https://youtu.be/TrNMBV_ysf8?feature=shared
२०	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग –२	https://youtu.be/NpvMk-Pu4dOs?si=typfHtOvNg-1hDXgT

सारांश :

- एकूण अनुभव (शैक्षणिक) : २२ वर्षे
- एकूण अनुभव (प्रशासकीय) : १३ + वर्षे
- व्याख्याने आणि भाषणे : १००० पेक्षा जास्त
- प्रवचने : ५०० हून अधिक
- शोधनिबंध प्रकाशित : १०० हून अधिक
- स्वलिखित पुस्तके (प्रकाशित) : ११०
- स्वलिखित पुस्तके (आगामी) : २२
- संशोधन प्रकाशने : १६
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत सहभाग (आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय आणि राज्यस्तरीय) : ४०
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत स्रोत-व्यक्ती / तज्ज्ञ म्हणून सहभाग : २०० हून अधिक
- पुरस्कार : २०० पेक्षा जास्त
- मिळालेल्या शिष्यवृत्ती : ९
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. पदवी प्राप्त विद्यार्थी : ०५
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. संशोधन कार्य सुरू असलेले विद्यार्थी : ०४

● ● ●